

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

<u>Adroddiad i'r:</u>	Cabinet
<u>Dyddiad y Cyfarfod:</u>	19/03/2024
<u>Teitl:</u>	Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ceredigion 2024-28
<u>Pwrpas yr adroddiad:</u>	I gyflwyno Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ceredigion 2024-28 i'w gymeradwyo
<u>Er:</u>	Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Catrin M S. Davies, Aelod Cabinet ar gyfer Diwylliant, Hamdden a Gwasanaethau Cwsmeriaid

Cyflwyniad

Cyflwynwyd Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft Cyngor Sir Ceredigion 2024-28 i'r Cabinet ar 03/10/2023. Cymeradwyodd yr Aelodau y Cynllun drafft gan chymeradwyo ymgynghoriad cyhoeddus yn ystod Gaeaf 2023.

Y Sefyllfa ar hyn o bryd

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus rhwng 25/10/23 a 31/12/23. Fe'i hyrwyddwyd yn eang ac fe'i cyflwynwyd hefyd i Gyngor Ieuenctid Ceredigion i gasglu barn pobl ifanc. Ymatebodd 43 o bobl i'r arolwg ar-lein, dychwelwyd 0 copi papur a rhoddodd 16 aelod o'r Cyngor Ieuenctid adborth.

Roedd ymatebwyr yn gyffredinol yn teimlo mai ein pum Amcan Cydraddoldeb oedd yr Amcanion Cydraddoldeb cywir ar gyfer y Cyngor - dywedodd cyfartaledd o 94% 'ie'. Roedd cyfartaledd o 83% o'r bobl a ymatebodd yn teimlo y byddai'r camau gweithredu yn y cynllun yn ein helpu i gyflawni ein hamcanion. Mae mwy o wybodaeth yn adroddiad yr Ymgynghoriad (Atodiad 2).

Cyhoeddwyd adroddiad monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 'A yw Cymru'n Decach?' ym mis Tachwedd 2023. Mae'r adroddiad yn atgyfnerthu'r angen am y camau gweithredu a nodir yn ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft 2024-28. Mae camau gweithredu hefyd wedi'u cynnwys i gefnogi cynllun gweithredu Cymru Gwrth-hiliol Llywodraeth Cymru. Mae'r camau hyn wedi'u marcio â seren * yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28.

Caiff ein Gweithgor Cydraddoldeb ei gydlynu gan wasanaeth Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd ac mae'n cael ei gadeirio gan y Cynghorydd Catrin MS Davies (Hyrwyddwr Cydraddoldeb). Mae'r grŵp yn gyfrifol am ddatblygu a monitro ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Gwnaeth y grŵp gyfarfod ym mis Ionawr 2024 i adolygu'r Cynllun Cydraddoldeb drafft yn dilyn yr ymgynghoriad cyhoeddus. Cytunodd y grŵp ar y diwygiadau canlynol i'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol:

- Diwygio cam gweithredu 3.1 i gynnwys 'pobl ifanc' yn y mesur llwyddiant.

- Darganfod mwy am Orsensitifrwydd Trydanol.
- Annog staff i fynd â blwch adborth anhysbys i ymgynghoriadau wyneb yn wyneb.
- Diwygio ein pecyn cymorth Ymgysylltu mewnol i gynnig rhagor o ffyrdd i bobl ddweud wrthym beth yw eu barn pan fyddwn yn ymgynghori â nhw.
- Diwygio camau gweithredu penodol o dan Amcan 4 i gynnwys y term 'profiad bywyd'.
- Newid ein ffurflen fonitro cydraddoldeb fel ei bod yn gofyn am 'ryw' unigolyn, ac mewn cwestiwn pellach yn gofyn am eu 'hunaniaeth rhywedd'.
- Dileu'r cam gweithredu, "sefydlu model integredig o ofal cymunedol a thai cymunedol yn Nhregaron". Roedd y grŵp yn teimlo bod amrywiaeth o faterion yn cyfrannu at gyflawni'r canlyniad hwn, y mae'r rhan fwyaf ohonynt y tu allan i gylch gwaith y gweithgor Cydraddoldeb. Mae'r cam gweithredu wedi'i gynnwys yn Strategaeth Gorfforaethol 2022-27.

Mae'r Cynllun wedi'i gynnwys yn Atodiad 1 ac yn dilyn cymeradwyaeth gan y Cabinet fe fydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor erbyn 31/03/24.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Oes.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Mae hwn yn gynllun pedair blynedd sy'n adeiladu ar gynlluniau blaenorol. Gellir cario materion cydraddoldeb hirsefydlog o un cynllun pedair blynedd i'r nesaf. Mae hyn yn ein galluogi i fynd i'r afael ag anghenion tymor hwy a chynllunio ar gyfer y dyfodol.

Cydweithio: Mae llawer o gyfleoedd i gydweithio ag eraill er mwyn cyflawni'r cynllun. Er enghraifft, bydd angen cydweithio ar y cynllun newydd i raddedigion gyda phrifysgolion; byddwn yn gweithio gyda Chymorth i Ddiodefwyr i weithredu'r 'Trustmark' Troseddau Casineb a byddwn yn gweithio gyda'r tîm Cydlyniant Cymunedol Rhanbarthol ar ystod o gamau gweithredu.

Cynnwys: Cynhaliwyd ymgyrch ymgysylltu ranbarthol i gasglu adborth cychwynnol ar gyflwr cydraddoldeb yn ardal Dyfed Powys. Aeth y Cynllun drafft allan i ymgynghoriad cyhoeddus yng ngaeaf 2023. Mae'r cynllun Cydraddoldeb ei hun yn cynnwys camau gweithredu i wneud mwy gyda grwpiau o randdeiliaid o grwpiau lleiafrifol penodedig ac i wella'r ffordd yr ydym yn rhoi adborth i'r rheini sydd wedi cymryd rhan yn ein hymgyrchoedd Ymgysylltu ac ymgynghori.

Atal: Mae'r cynllun wedi'i ddatblygu o ganlyniad i'n gwaith ymgysylltu a'n hymchwil i gyflwr presennol cydraddoldeb yng Ngheredigion. Nod y cynllun yw cydlynu ein hadnoddau i nodi a mynd i'r afael ag achosion sylfaenol anghydraddoldeb.

Integreiddio: Mae'r gweithgor Cydraddoldeb yn cynnwys cynrychiolwyr o ystod o Wasanaethau'r Cyngor. Mae hyn yn ein helpu i ystyried rhyngddibyniaethau a thensiynau posibl rhwng gwasanaethau a'r pedair colofn llesiant.

Argymhelliad / Argymhellion:

Cymeradwyo Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ceredigion 2024-28.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Bydd hyn yn datblygu nod y Cyngor i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb, dileu gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithlon a meithrin cysylltiadau da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rheini nad ydynt yng Ngheredigion.

Trosolwg a Chraffu:

Cyflwynwyd Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 i'r Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ar 04/03/2024.

Fframwaith Polisi:

Strategaeth Gorfforaethol 2023-28
Cynllun Cydraddoldeb Strategol

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

- Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth
- Creu cymunedau gofalgar ac iach
- Darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a galluogi pobl o bob oed i ddysgu
- Creu cymunedau cynaliadwy a gwyrdd sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Dim

Goblygiadau cyfreithiol:

Mae Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i ni gyhoeddi Amcanion Cydraddoldeb ac adolygu'r rhain o leiaf bob pedair blynedd. Rhaid cyhoeddi'r Amcanion Cydraddoldeb, a'r camau y byddwn yn eu cymryd i gyflawni pob amcan, erbyn 2 Ebrill fan bellaf.

Goblygiadau staffio:

Dim

Goblygiadau eiddo / asedau:

Dim

Risg(iau):

Mae perygl o niwed i enw da, cwyn a her gyfreithiol os nad ydym yn cydymffurfio â'r Ddeddf Cydraddoldeb a Dyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (Cymru).

Pwerau Statudol:

Deddf Cydraddoldeb 2010

Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011

Papurau Cefndir:

Gwybodaeth a gyflwynwyd i'r Cabinet ar 03/10/2023 - [Adroddiad- Cynllun Cydraddoldeb Strategol Drafft Ceredigion 2024-28.pdf](#)

Atodiadau:

Atodiad 1 - Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28

Atodiad 2 - Adroddiad yr Ymgynghoriad Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28

Atodiad 3 - Asesiad Effaith Integredig wedi'i ddiweddarau

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Alun Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Swyddog Adrodd:

Cathryn Morgan, Rheolwr Cydraddoldeb a Chynhwysiant

Dyddiad:

26/02/2024

Ceredigion Deg a Chyfartal

2024-28

Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Sir Ceredigion
Drafft 5

Awdur: Partneriaethau a Pherfformiad CM
Cymeradwywyd gan y Cabinet: XX/XX/XXXX
Dyddiad Cyhoeddi: XX/XX/XXXX

Sut i gysylltu â ni:

Gellir cyflwyno sylwadau ac awgrymiadau i'n helpu i wella a pherfformio orau fel sefydliad cyfle cyfartal ar unrhyw adeg i'r:

Tîm Cydraddoldeb a Chynhwysiant

Cyngor Sir Ceredigion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion SY23 3UE

clic@ceredigion.gov.uk

Fformatau hygyrch

Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni.

Mae pob cyhoeddiad hefyd ar gael i'w lawrlwytho a'i archebu mewn amrywiaeth o fformatau o'n gwefan.

Cynnwys

1. Rhagair	4
2. Cefndir	4
2.1 Y Ddyletswydd Cydraddoldeb Gyffredinol	4
2.2 Ymrwymiad i'r Gymraeg	5
2.3 Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol	5
2.4 Dyletswyddau Cydraddoldeb Penodol y Sector Cyhoeddus (Cymru)	6
3. Proffil Ceredigion	6
3.1 Dinasyddion Ceredigion	6
3.2 Cyngor Sir Ceredigion	7
4. Ein Hamcanion Cydraddoldeb	8
4.1 Bod yn Gyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol	8
4.2 Meithrin Perthynas Dda a Mynd i'r Afael â Rhagfarn	10
4.3 Sicrhau Ymgysylltu a Chyfranogi	12
4.4 Sicrhau Urddas, Parch a Mynediad at Wasanaethau	14
4.5 Darparu Addysg Deg a Chynhwysol	17
5. Monitro	19

1. Rhagair

Dyma ein pedwerydd Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28. Mae'n disgrifio sut y byddwn yn parhau tuag at ein nod i gyflawni ein hymrwymiad i gydraddoldeb a sut y byddwn yn cyflawni ein rhwymedigaethau a nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Yn ystod haf 2023 buom yn casglu barn pobl ar gydraddoldeb yn ein hardal leol. Rydym hefyd wedi defnyddio ffynhonnell dystiolaeth gyfoethog o ymgyrchoedd blaenorol a gynhaliwyd gan y cyngor a Llywodraeth Cymru. Gwnaethom ddrafftio ein Cynllun a'i roi allan ar gyfer ymgyngoriad cyhoeddus yn ystod gaeaf 2023.

Ein casgliad yw bod ein Hamcanion Cydraddoldeb yn dal yn addas i'r diben ond, oherwydd natur newidiol cymdeithas a'r gwaith yr ydym wedi'i wneud hyd yma, mae angen i ni ddiwygio'r camau y byddwn yn eu cymryd i gyflawni'r amcanion. Ein Hamcanion Cydraddoldeb yw:

1. Bod yn Gyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol
2. Meithrin Perthynas Dda a Mynd i'r Afael â Rhagfarn
3. Sicrhau Ymgysylltu a Chyfranogi
4. Sicrhau Urddas, Parch a Mynediad i Wasanaethau
5. Darparu Addysg Deg a Chynhwysol

2. Cefndir

2.1 Y Ddyletswydd Cydraddoldeb Gyffredinol

Nod y ddyletswydd cydraddoldeb gyffredinol yw sicrhau ein bod yn ystyried anghenion pob unigolyn wrth gyflawni ein gwaith o ddydd i ddydd, wrth ddatblygu polisi, wrth ddarparu gwasanaethau ac mewn perthynas â'r cyhoedd ac â'n gweithlu. Rhaid i gyrrff cyhoeddus roi sylw dyledus i'r angen i:

1. Cael gwared â gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithlon ac ymddygiad arall a waherddir gan y Ddeddf.
2. Hybu cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rheini nad ydynt.
3. Meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rheini nad ydynt.

Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn amddiffyn pobl rhag gwahaniaethu, erledigaeth ac aflonyddu os ydynt yn rhannu un neu ragor o'r nodweddion gwarchoddedig canlynol.

- Oed
- Anabledd
- Ailbennu Rhywedd
- Priodas a phartneriaeth sifil
- Beichiogrwydd a mamolaeth
- Hil
- Crefydd neu gred (gan gynnwys diffyg cred)
- Rhyw
- Cyfeiriadedd rhywiol

Mae rhai pobl yn rhannu mwy nag un o'r nodweddion hyn. Gelwir hyn yn 'croestoriadedd'. Gall effaith croestoriadedd amrywio, ac mae'n anodd ei fesur. Mae angen i ni fod yn ymwybodol o hyn pan fyddwn yn datblygu polisi, yn hybu cydraddoldeb ac yn mynd i'r afael â gwahaniaethu, erledigaeth ac aflonyddu.

2.2 Ymrwymiad i'r Gymraeg

Mae hybu a defnyddio'r Gymraeg yn dod o dan ofynion Mesur y Gymraeg 2011 yn hytrach na'r Ddeddf Cydraddoldeb. Fodd bynnag, yng Ngheredigion rydym yn ystyried gofynion y Gymraeg ochr yn ochr â nodweddion gwarchoddedig y Ddeddf Cydraddoldeb er mwyn annog dull cydweithredol o weithredu o ran anghenion pob cymuned wrth gynllunio a darparu gwasanaethau.

Mae Mesur y Gymraeg 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i ni sicrhau bod gwasanaethau Cymraeg yn cael eu cynnwys wrth gynllunio a darparu gwasanaethau. Rhaid i ni gynnig gwasanaethau Cymraeg i siaradwyr Cymraeg heb iddynt orfod gofyn amdanynt. Gelwir hyn yn 'gynnig gweithredol'.

2.3 Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol

Daeth y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol i rym yng Nghymru yn 2021. Ei nod yw gwella'r broses o wneud penderfyniadau a helpu'r rheini sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol. Mae anfantais economaidd-gymdeithasol yn golygu bod a chynlon isel neu incwm isel o gymharu ag eraill yng Nghymru, gan ei gwneud yn anodd cael gafael ar wasanaethau a chyfleoedd sylfaenol. Gall hyn arwain at anghydraddoldeb o ran canlyniadau, er enghraifft lefelau is o iechyd da, gwaith â chyflog is, cyrhaeddiad addysgol gwaeth a risg uwch o ddioddef trosedd.

Mae angen i ni ddeall sut y gall y penderfyniadau a wnawn gynyddu neu leihau cyfleoedd i bobl sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol. Gwnawn hyn gyda'n hasesiad o'r effaith ar gydraddoldeb sydd yn elfen allweddol o'n Teclyn Asesu Effaith Integredig.

2.4 Dyletswyddau Cydraddoldeb Penodol y Sector Cyhoeddus (Cymru)

Yn ogystal â chyflawni'r ddyletswydd gyffredinol, rhaid i gyrrff cyhoeddus fel y cyngor gyflawni'r dyletswyddau penodol a ganlyn:

- Pennu Amcanion Cydraddoldeb a chyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb Strategol.
- Ymgysylltu â phobl mewn perthynas â'r nodweddion gwarchoddedig.
- Casglu a chyhoeddi gwybodaeth sy'n berthnasol i gydymffurfio â'r Ddyletswydd Gyffredinol.
- Cyhoeddi gwybodaeth monitro cyflogaeth bob blwyddyn.
- Sicrhau bod ein gweithlu yn gwybod ac yn deall ein dyletswydd o dan y Ddeddf Cydraddoldeb.
- Cynnal Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb o bolisïau ac arferion perthnasol.
- Mynd i'r afael â gwahaniaethau annheg rhwng cyflogau.
- Sefydlu amodau perthnasol i fodloni'r ddyletswydd gyffredinol mewn prosesau caffael.
- Adolygu cynnydd ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol a'n Hamcanion Cydraddoldeb.

3. Proffil Ceredigion

3.1 Dinasyddion Ceredigion

Mae gan Geredigion boblogaeth o 71,475. Pe gallem gywasgu ein poblogaeth i bentref o tua 100 o bobl, byddai:

- 51 o fenywod a 49 o wrywod.
- 14 o blant 15 oed neu iau a 6 o bobl ifanc rhwng 16 a 19 oed.
- 54 o bobl rhwng 20 a 64 oed.
- 22 o bobl rhwng 65 ac 84 oed a 3 pherson 85 oed neu hŷn.
- 12 myfyriwr prifysgol (amcangyfrif yw hwn sy'n seiliedig ar [Where do HE students study? | HESA](#))
- 1 person y mae ei rhywedd bellach yn wahanol i'r hyn ydoedd pan gawsant eu geni. Byddai'n well gan 8 person beidio â dweud wrthyhych beth yw eu hunaniaeth o ran rhywedd.
- 5 o bobl sy'n hoyw, lesbiaidd, deurywiol, panrywiol, arywiol neu gwiar. Byddai'n well gan 10 o bobl beidio â dweud wrthyhych beth yw eu cyfeiriadedd rhywiol.
- 4 o bobl o amrywiaeth o gefndiroedd ethnig heb fod yn wyn.

- 46 o bobl sy'n Gristnogion, 2 berson sydd â chrefydd arall, 43 o bobl heb ddim crefydd. Byddai'n well gan 8 o bobl beidio â dweud wrthy ch am eu credoau neu ddiffyg credoau.
- 45 o bobl sy'n gallu siarad Cymraeg. Byddai 7 o'r rhain yn 65 oed neu'n hŷn.
- 22 o bobl sy'n cael eu hystyried yn anabl o dan y Ddeddf Cydraddoldeb. Mae 9 o'r bobl hyn yn cael llawer o anawsterau gyda'u gweithgareddau o ddydd i ddydd.
- 11 o bobl sy'n darparu gofal di-dâl i aelod o'u teulu neu ffrind.

Ffynhonnell: SYG [Proffil Cyfrifiad 2021 ar gyfer ardaloedd yng Nghymru a Lloegr - Nomis \(nomisweb.co.uk\)](http://nomisweb.co.uk)

Pan fyddwn yn ystyried y ddelwedd hon o bobl Ceredigion yn cyd-fyw, mae'n hawdd gwerthfawrogi amrywiaeth ein poblogaeth a'r angen i ni gydnabod a deall hoffterau ac anghenion pawb. Mae'n bwysig bod grwpiau o bobl sydd wedi'u hymyleiddio ac nas clywir yn aml yn cael eu cynnwys mewn penderfyniadau a'u bod yn gallu cael gafael ar wasanaethau.

3.2 Cyngor Sir Ceredigion

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn gyfrifol am sicrhau ein bod yn gwneud ein gwaith yn unol â'r gyfraith, a bod arian cyhoeddus yn cael ei gyfrifo'n briodol, ac yn cael ei ddefnyddio'n effeithlon, ac yn effeithiol.

Rydym wedi ymrwymo i wella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol y bobl sy'n byw, yn gweithio ac yn astudio yng Ngheredigion, ac sy'n ymweld â Cheredigion. Mae'r ymrwymiad hwn wedi'i nodi yn ein Strategaeth Gorfforaethol 2022-2027 sy'n disgrifio sut y bydd y cyngor yn mynd i'r afael â'r heriau sydd o'i flaen ac yn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd. Ein Hamcanion Llesiant Corfforaethol ar gyfer y cyfnod hwn yw:

1. Hybu'r Economi, Cefnogi Busnesau a Galluogi Cyflogaeth
2. Creu Cymunedau Gofalgar ac Iach
3. Darparu'r Dechrau Gorau mewn Bywyd a Galluogi i Bobl o Bob oed Ddysgu
4. Creu Cymunedau Cynaliadwy, Gwyrdd sydd â Chysylltiadau Da

Etholir Cynghorwyr Lleol gan y gymuned i benderfynu sut y dylai'r cyngor gyflawni ei weithgareddau. Maent yn cynrychioli budd y cyhoedd yn ogystal â buddiannau unigolion sy'n byw yn y ward y maent wedi'u hethol ynddi. Mae 38 o Gynghorwyr yn cynrychioli'r 34 ward etholiadol yng Ngheredigion.

Mae'r cyngor yn gyfrifol am ystod eang o wasanaethau, megis casglu sbwriel, glanhau strydoedd, cynllunio, addysg, gofal cymdeithasol, cynnal a chadw ffyrdd, iechyd y cyhoedd, amddiffyn plant, unigolion a theuluoedd sy'n agored i niwed, tai, hamdden, amgueddfeydd a llyfrgelloedd. Mae'r cyngor yn cyflogi 2,037 o bobl i ddarparu ein gwasanaethau.

Mae angen i'n holl wasanaethau gydweithio i wneud yn siŵr ein bod yn cyflawni ein hamcanion cydraddoldeb. Mae ein Gweithgor Cydraddoldeb yn ein helpu i wneud hyn. Mae'r gweithgor yn cynnwys cynrychiolydd o ystod o wasanaethau perthnasol ac yn cyfarfod yn rheolaidd i fonitro cynnydd ein gwaith ar gydraddoldeb ac i rannu arferion da ar draws gwasanaethau.

Isod mae ein Hamcanion Cydraddoldeb ar gyfer 2024-28 a'r camau y byddwn yn eu cymryd i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb, cael gwared â gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithlon a meithrin cysylltiadau da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rheini nad ydynt yng Ngheredigion. Mae nifer o'r camau gweithredu wedi'u cynllunio i gefnogi cynllun gweithredu Cymru Wrth-hiliol Llywodraeth Cymru. Mae'r camau hyn wedi'u marcio â seren*.

4. Ein Hamcanion Cydraddoldeb

4.1 Bod yn Gyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol

Fel y cyflogwr mwyaf yn y sir, mae'r Cyngor yn cydnabod ac yn croesawu ei gyfrifoldeb o hybu cydraddoldeb a gwerthfawrogi amrywiaeth ar draws ein gweithlu ac arferion recriwtio.

Rydym yn cefnogi uchelgeisiau Llywodraeth Cymru i gyflogi gweithlu sy'n cynrychioli ein poblogaeth, a bod anghydraddoldebau o safbwynt cyflogaeth ar gyfer pobl dduon, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn cael eu lleihau.

Y pedwar grŵp uchaf a nododd ymatebwyr i'n harolwg rhanbarthol oedd â phrofiad gwaeth, neu waeth o lawer na'r boblogaeth gyfan o ran gwaith oedd pobl anabl, pobl o leiafrifoedd ethnig, pobl hŷn (65+ oed) a phobl sy'n feichiog neu sydd wedi rhoi genedigaeth yn ddiweddar.

Rydym yn hyderus bod dynion a menywod yn cael eu talu'n gyfartal am wneud swyddi cyfatebol ar draws y Cyngor. Fodd bynnag, ar hyn o bryd mae llai o fenywod mewn rolau uwch na dynion a chyfran uwch o fenywod o gymharu â dynion ar raddfeydd is.

Mae adroddiad monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 'Ydy Cymru'n Decach?' (*Tachwedd 2023*) yn nodi bod y bwch cyflog rhwng y rhywiau yn parhau, bod oedolion anabl yn llai tebygol o gael eu cyflogi nag oedolion nad ydynt yn anabl – er bod bylchau cyflogaeth yn gwella, mae bylchau enillion yn gwaethgu. Hefyd bod gweithwyr ethnig lleiafrifol yn fwy tebygol o fod mewn cyflogaeth ansicr ac o weithio mewn galwedigaeth gyflogedig isel. Mae pobl draws yn ofni wynebu gwahaniaethu yn y gweithle.

“Mae cyfleoedd gwaith i bobl anabl yn symbolaidd ac nid yw cyrff cyhoeddus yn gwneud digon i ddyrchafu a recriwtio pobl anabl mewn cyflogaeth y tu hwnt i swyddi cyflog is. Mewn gwasanaethau cyhoeddus, mae rhwystrau ychwanegol, megis yr angen i siarad Cymraeg sy'n gwahaniaethu'n anuniongyrchol yn erbyn pobl fyddar gan nad oes cyrsiau Cymraeg hygyrch i bobl fyddar yng Nghymru gyfan.”

“I bob gwasanaeth cyhoeddus gael mwy o hyfforddiant gwrth-hiliol, cyflogi staff o gefndiroedd amrywiol, a gwybod y gall pobl dduon hefyd fod yn Gymry a pherthyn”.

“Nid yw pobl o liw hyd yn oed yn cael cyfle.”

(Arolwg Cydraddoldeb Rhanbarthol, 2023)

Mae'n dra hysbys ac yn fater sy'n cael ei drafod yn aml bod llawer o bobl ifanc yn gadael y sir i fynd ar drywydd cyfleoedd mewn mannau eraill yng Nghymru neu ymhellach ledled y DU. Rydym yn rhagweld y bydd ein cynllun graddedigion a'n cynlluniau prentisiaeth yn helpu i fynd i'r afael â hyn.

Rhaid i ni wneud yn siŵr bod ein gweithlu, yn enwedig staff sy'n delio'n uniongyrchol â'r cyhoedd a'r rheini sy'n gwneud penderfyniadau allweddol, yn deall anghenion amrywiol ein holl ddinasyddion ac yn cael digon o wybodaeth i allu ymateb i'r anghenion hyn.

Camau i gyflawni'r Amcan Cydraddoldeb hwn

4.1.1 Byddwn yn cyhoeddi adroddiad bob blwyddyn o ran y bwch cyflog rhwng y rhywiau ac yn cymryd camau i annog cymysgedd mwy cyfartal o ddynion a menywod mewn swyddi gradd is a gradd uwch.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod canran y bobl sy'n ymgeisio am swyddi, ac sy'n cael eu penodi, yn adlewyrchu demograffeg poblogaeth Ceredigion (Cyfrifiad 2021)

4.1.2 *Byddwn yn cyhoeddi adroddiad blynyddol o ran cydraddoldeb y gweithlu ac yn cymryd camau i annog cynrychiolaeth gymesur yn ein gweithlu, yn enwedig yn y gweithlu gofal cymdeithasol ac mewn uwch reolwyr.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod canran y bobl sy'n ymgeisio am swyddi, ac sy'n cael eu penodi, yn adlewyrchu demograffeg poblogaeth Ceredigion (Cyfrifiad 2021)

4.1.3 Byddwn yn adolygu polisïau adnoddau dynol a llenyddiaeth recriwtio fel eu bod yn adlewyrchu anghenion a hunaniaethau amrywiol y gymuned yr ydym yn byw ynddi.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod polisïau adnoddau dynol a llenyddiaeth recriwtio yn cael eu hadolygu a'u diweddarau lle bo'n briodol.

4.1.4 *Byddwn yn parhau i ddatblygu a darparu ystod o hyfforddiant o safbwynt ymwybyddiaeth ddiwylliannol a chydraddoldeb.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer cynyddol o staff, rheolwyr ac aelodau etholedig yn cwblhau hyfforddiant ymwybyddiaeth ddiwylliannol a chydraddoldeb.

4.1.5 Byddwn yn hyrwyddo ein cynllun graddedigion ac yn datblygu dull cydgysylltiedig o weithredu o ran profiad gwaith a chyfleoedd prentisiaeth.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer y cyfleoedd a gynigir o ran profiad gwaith, nifer y prentisiaid rydyn ni'n recriwtio, a nifer y graddedigion rydyn ni'n recriwtio i'r cynllun graddedigion.

4.1.6 Byddwn yn adeiladu ar ein gweithgareddau ymgysylltu â'n gweithiwr ac yn parhau i sicrhau bod lleisiau ein gweithlu i gyd yn sail i wneud penderfyniadau.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Canran gweithlu'r Cyngor sy'n teimlo bod y Cyngor yn poeni am eu hiechyd a'u lles.

4.2 Meithrin Perthynas Dda a Mynd i'r Afael â Rhagfarn

Mae Cymorth i Ddiodefwyr wedi gweld cynnydd mawr yn y galw am ei wasanaethau cymorth troseddau casineb. Roedd y cynnydd hwn yn bennaf oherwydd digwyddiadau hiliol a homoffobig.

Tair prif thema'r 'gobeithion a dymuniadau' a fynegwyd yn nigwyddiad Balchder Aberystwyth ym mis Ebrill 2023 oedd 'cynhwysiant, derbyniad a diogelwch'.

Y pedwar grŵp uchaf a nododd ymatebwyr i'n harolwg rhanbarthol oedd â phrofiad gwaeth, neu waeth o lawer o gyd-dynnu yn y gymuned na'r boblogaeth gyfan oedd pobl anabl, pobl o leiafrifoedd ethnig, pobl sy'n lesbiaidd, yn hoyw neu'n ddeurywiol a phobl trawsryweddol.

Rydym yn cefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ddathlu a gwella cynrychiolaeth pobl LHDTTC+ a phobl dduon, Asiaidd a phobl o leiafrifoedd ethnig yn nhreftadaeth a diwylliant Cymru.

Mae gwahaniaethu ar sail oedran yn sail i lawer o'r problemau y mae pobl hŷn yn eu hwynebu ar hyn o bryd, gan arwain at bobl hŷn yn cael eu trin yn annheg, yn teimlo eu bod wedi'u hallgau'n gymdeithasol ac nad yw eu hawliau'n cael eu parchu. Mae cymunedau oed-gyfeillgar yn herio gwahaniaethu ar sail oedran trwy ddod â phobl o wahanol oedran at ei gilydd a meithrin delweddau cadarnhaol o heneiddio.

Mae adroddiad monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 'Ydy Cymru'n Decach?' (*Tachwedd 2023*) yn nodi cynnydd mewn troseddau oherwydd anoddefgarwch hil a chrefydd. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi bod grwpiau ethnig leiafrifol yng Nghymru yn fwy tebygol o adrodd am brofiadau o wahaniaethu a bwlio yn y gweithle. Mae pobl lesbiaidd, hoyw a deurywiol mewn mwy o berygl o droseddau casineb oherwydd eu cyfeiriadedd rhywiol.

Mae ein teclyn Asesu Effaith Integredig yn galluogi'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau i ystyried effaith ein penderfyniadau ar bobl sy'n rhannu un neu ragor o'r nodweddion a warchodir gan y Ddeddf Cydraddoldeb (2010). Mae hefyd yn ein helpu i nodi camau y gallwn eu cymryd i wella'r berthynas rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a phobl nad ydynt.

“Mae hiliaeth a phroblemau casineb anabledd yn rhemp. Mae rhywiaeth yn rhemp ac mae'n anodd teimlo'n ddiogel”.

(Arolwg Cydraddoldeb Rhanbarthol, 2023)

“Rhowch y gorau i ledaenu jôcs, beirniadaeth, gwahaniaethu, trais thrawsffobig ac ati a dewch i weld normalrwydd unigolion traws.”

Dymunaf...”I bobl beidio â theimlo cywilydd neu ofn byw fel eu hunan go iawn.”

(Balchder Aberystwyth, 2023)

Camau i gyflawni'r Amcan Llesiant hwn

4.2.1 *Byddwn yn monitro'r defnydd a wneir o Asesiadau Effaith Integredig ac yn rhoi cyngor arnynt.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer yr Asesiadau sy'n cyrraedd y safon ofynnol a gyflwynir gyda phapurau'r Cabinet / cyfanswm yr Asesiadau sydd eu hangen = % llwyddiant

4.2.2 *Byddwn yn gweithredu ar ein hymrwymiad i 'Siarter Troseddau Casineb' Cymorth i Ddiodefwr ac yn defnyddio marc y Siarter Troseddau Casineb lle bo'n briodol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Ein bod wedi ein rhestru fel partner gweithredol ar wefan Cymorth i Ddiodefwr ac yn defnyddio marc ymddiriedaeth Troseddau Casineb ar ein gwefan, mewn ymgyrchoedd recriwtio a manau priodol eraill.

4.2.3 *Byddwn yn sicrhau bod casgliadau perthnasol, yn enwedig rhai a ddefnyddir i gyflwyno'r cwricwlwm, yn dathlu amrywiaeth ac yn annog ymgysylltu gwrth-hiliol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Canran y bobl sy'n cytuno bod eu hardal leol yn fan lle mae pobl o wahanol gefndiroedd yn cyd-dynnu'n dda (*Arolwg Cenedlaethol Cymru/Arolwg Blynyddol y Rhanddeiliaid*)

4.2.4 Byddwn yn cefnogi'r tîm Cydlyniant Cymunedol rhanbarthol i fonitro tensiynau mewn cymunedau.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Cynhelir cyfarfodydd aml-asiantaethol bob wythnos i fonitro tensiynau, a rhoddir sylw priodol i bryderon.

4.2.5 Byddwn yn cefnogi'r tîm Cydlyniant Cymunedol rhanbarthol i gyflwyno ymgyrch flynyddol yn y cyfryngau i hyrwyddo ymwybyddiaeth, dathlu amrywiaeth a choffáu digwyddiadau hanesyddol perthnasol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer yr ymgyrchoedd a hyrwyddir bob blwyddyn ar y cyfryngau.

4.2.6 Byddwn yn ymuno â'r rhwydwaith o gymunedau Oed-gyfeillgar ac yn rhoi cynllun gweithredu ar waith sy'n adlewyrchu anghenion poblogaeth sy'n heneiddio.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Ein bod yn aelod o'r rhwydwaith o gymunedau Oed-gyfeillgar ac yn cyflawni amcanion y cynllun gweithredu.

4.3 Sicrhau Ymgysylltu a Chyfranogi

Rydym yn gwerthfawrogi'r cyfraniad y mae trigolion Ceredigion yn ei wneud i'n helpu i ddatblygu a gwerthuso ein gwasanaethau. Rydym eisiau ei gwneud hi'n haws i bawb yng Ngheredigion gael llais, yn enwedig pobl sy'n cael eu tangynrychioli.

Rydym yn cefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i weld mwy o bobl sy'n cael eu tangynrychioli yn cymryd rhan mewn democratiaeth, gan gynnwys sefyll am swyddi etholedig. Hefyd rydym yn cefnogi uchelgais y Rhwydwaith Cydraddoldeb Menywod o weld cyfartaledd dynion a menywod mewn gwleidyddiaeth.

Roedd y bobl a atebodd ein harolwg cydraddoldeb yn teimlo mai'r tri grŵp o bobl sy'n cael y profiad gwaethaf wrth ddylanwadu ar benderfyniadau yw pobl o leiafrifoedd ethnig, pobl anabl a phobl ifanc. Roeddent o'r farn mai dynion, pobl hŷn, a siaradwyr Cymraeg sydd â'r profiad gorau o ddylanwadu ar benderfyniadau, ond nodwyd bod pobl hŷn sydd ddim yn defnyddio'r we yn cael eu gadael allan yn fyny ch hefyd.

Mae gennym fwy o waith i'w wneud i hysbysu rhanddeiliaid fel eu bod yn deall yn well yr hyn y mae'r Cyngor yn ei wneud ac fel eu bod yn gallu cymryd rhan mewn trafodaethau ynghylch newid gwasanaethau. Mae angen i ni wneud hyn mewn ffyrdd amrywiol i wneud yn siŵr fod pawb yn cael cyfle i roi adborth a helpu i lunio gwasanaethau at y dyfodol.

“Mae pethau ar-lein fwyfwy ac mae yna raniad digidol sy'n effeithio'n wael, o bosib, ar bobl hŷn”.

“Mae cyfarfodydd ymgynghori etc bron bob amser yn anghyfleus i bobl fyddar. Felly os na allwch chi fod yn bresennol, nid oes cyfle i gael dylanwad”.

“Mae'r rhan fwyaf o systemau gwneud penderfyniadau yn cael eu rhedeg gan bobl hŷn a phobl hŷn sy'n cyfrannu atyn nhw, felly mae'n gallu bod yn fyd caeëdig”.

“O fy mhrofiad i, mae menywod yn cael eu hanwybyddu yn aml pan fyddant yn mynegi barn”.

(Arolwg Cydraddoldeb Rhanbarthol, 2023)

Camau i gyflawni'r Amcan Llesiant hwn

4.3.1 *Byddwn yn cefnogi rhaglenni a chynlluniau i gynyddu cynrychiolaeth mewn gwleidyddiaeth leol a'r drefn leol o wneud penderfyniadau, yn enwedig ymhlith pobl ifanc, menywod, pobl anabl, pobl LHDTDC+ a phobl o gefndiroedd du ac ethnig leiafrifol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod y canran pobl ifanc, menywod, pobl anabl, pobl LHDTDC+ a phobl o gefndiroedd du ac ethnig leiafrifol sy'n cymryd rhan mewn gwleidyddiaeth leol a'r drefn leol o wneud penderfyniadau yn adlewyrchu demograffeg poblogaeth Ceredigion (Cyfrifiad 2021).

4.3.2 Byddwn yn datblygu aelodaeth Fforwm Anabledd Ceredigion fel y gallwn ddeall yn well enghreifftiau o arfer da a brofiad byw pobl sy'n byw gydag anabledd.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod presenoldeb yng nghyfarfodydd y Fforwm yn cynyddu o flwyddyn i flwyddyn a bod yr aelodau'n teimlo eu bod yn rhan o'r drefn leol o wneud penderfyniadau (cyfartaledd presenoldeb 2023 = 6 o bobl).

4.3.3 *Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i sefydlu fforwm rhanddeiliaid Du, Asiaidd ac Ethnig Lleiafrifol fel y gallwn ddeall yn well enghreifftiau o arfer da a phrofiad byw pobl o gefndiroedd ethnig amrywiol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Sefydlir fforwm rhanddeiliaid Du, Asiaidd ac Ethnig Lleiafrifol a bod yr aelodau'n teimlo eu bod yn rhan o'r drefn leol o wneud penderfyniadau.

4.3.4 Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i sefydlu fforwm rhanddeiliaid LHDTC+ fel y gallwn ddeall yn well enghreifftiau o arfer da a brofiad byw pobl o'r gymuned LHDTC+.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Sefydlir fforwm rhanddeiliaid LHDTC+ a bod yr aelodau'n teimlo eu bod yn rhan o'r drefn leol o wneud penderfyniadau.

4.3.5 Byddwn yn datblygu ac yn gwella ein defnydd o blatfformau ymgysylltu ar-lein a'n defnydd o ddulliau ymgysylltu sydd ddim yn ddigidol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod ein pecyn ymgysylltu yn cael ei ddatblygu a'i hyrwyddo. Bod yr Adroddiad Blynyddol ar Ymgysylltu yn adlewyrchu'r dulliau ymgysylltu gwell ac yn cael ei gymeradwyo gan y Cabinet.

4.3.6 Byddwn yn gwella'r ffordd rydym yn rhoi adborth i'r rheiny sydd wedi cymryd rhan yn ein hymgyrchoedd ymgysylltu ac ymgynghori.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod ein pecyn ymgysylltu yn cael ei ddatblygu a'i hyrwyddo. Bod yr Adroddiad Blynyddol ar Ymgysylltu yn adlewyrchu'r adborth ac yn cael ei gymeradwyo gan y Cabinet.

4.4 Sicrhau Urddas, Parch a Mynediad at Wasanaethau

Rydym yn cefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i sicrhau bod ein gwasanaethau'n cynnwys anghenion penodol pobl LGBTQ+ a phobl o gefndiroedd ethnig gwahanol, p'un a ydynt yn siarad Cymraeg, Saesneg neu ieithoedd eraill.

Mae ein Asesiad o Ddigonolrwydd Gofal Plant (Mehefin 2022) yn cydnabod bod gofal plant i blant anabl yng Ngheredigion yn gyfyngedig iawn a'i bod hi'n anodd dod o hyd i leoliadau gofal plant lle mae'r staff wedi'u hyfforddi'n drwyadl ac â phrofiad o weithio gyda phlant anabl.

Mae adroddiad monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 'Ydy Cymru'n Decach?' (*Tachwedd 2023*) yn nodi bod y bwch cyrhaeddiad addysg rhwng pobl anabl a phobl nad ydynt yn anabl yn parhau i ehangu yn y blynyddoedd cynnar. Rhwng 2020 a 2022 bu'r nifer y teuluoedd mewn llety dros dro bron a ddyblu.

Roedd ein Asesiad o Ddigonolrwydd Chwarae (Mehefin 2022) yn cydnabod bod yna angen am gyfleoedd chwarae yn y Gymraeg ac am weithgareddau ar gyfer un rhyw yn achos plant dros ddeg oed lle bo'u crefydd/diwylliant yn mynnu nad ydynt yn cymysgu.

Roedd ein Asesiad o Lesiant Lleol (Mehefin 2022) yn cydnabod bod angen mwy o ddarpariaeth tai ar gyfer pobl hŷn, a thai â gofal arferol a gofal nyrsio, er mwyn diwallu anghenion pobl hŷn a'u dyhead i aros yn annibynnol a byw yn eu cartref.

Y prif bwnc a drafodwyd yng nghyfarfodydd Fforwm Anabledd Ceredigion yn ystod 2022-23 oedd traffig a'r trefniadau parcio yn nhrefi Ceredigion. Roedd y bobl a atebodd ein harolwg cydraddoldeb yn teimlo bod pobl anabl yn cael profiad llawer gwaeth na gweddill y boblogaeth o ran defnyddio trafndiaeth a chael mynediad i'r arfordir a'r cefn gwlad.

Roedd y sawl a atebodd ein harolwg cydraddoldeb o'r farn fod pobl anabl yn cael profiad gwaeth, neu lawer gwaeth, na gweddill y boblogaeth o ran defnyddio gwasanaethau. Y carfanau a oedd fwyaf o dan anfantais wedyn oedd pobl o leiafrifoedd ethnig a phobl hŷn.

Rydym eisiau cynyddu'r defnydd a wneir o'r Gymraeg ym mhob elfen o fywyd cyhoeddus Ceredigion er mwyn i bobl fedru byw, dysgu, perthyn a llwyddo drwy gyfrwng y Gymraeg.

“Dim gofal plant ar gael i blant a phobl ifanc anabl yng Ngheredigion naill ai yn ystod y tymor neu yn y gwyliau”.

(*Asesiad o Ddigonolrwydd Gofal Plant, 2022*)

“Cydbwyso'r angen i gadw'r Gymraeg yn fyw gydag anghenion pobl sydd ddim yn siarad Cymraeg”.

“Nid yw hygyrchedd wedi'i wreiddio wastad mewn systemau ar-lein a gall hyn beri anhawster i bobl â gwahanol anabledau”.

“Rwy'n 'nabod pobl sydd heb y we o gwbl ac rwy'n gweld eu bod nhw wedi cael eu gadael allan dipyn o lawer o wybodaeth”.

“Fel menyw wen mewn perthynas â menyw ddu rwyf wedi profi aflonyddu ar drafnidiaeth gyhoeddus yn y gorffennol ac rwy'n ceisio peidio defnyddio trafndiaeth gyhoeddus nawr os oes modd”.

“Bydden i'n dwlu cael mynediad i'r cefn gwlad ond nid yw'r rhan fwyaf o hwnna chwaith yn hwylus i bobl anabl”.

(*Arolwg Cydraddoldeb, 2023*)

Camau i gyflawni'r Amcan Llesiant hwn

4.4.1 Byddwn yn parhau i fwrw ati i hyrwyddo'r cyfleoedd i ddatblygu Cymraeg Gwaith i ddiwallu anghenion ein gwasanaethau a chefnogi ein diwylliant dwyieithog.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer y gweithwyr sydd wedi gwella eu sgiliau Cymraeg (ar y continwwm).

4.4.2 Byddwn yn parhau i gynnig cyfleoedd cynhwysol ac arbenigol i blant a phobl ifanc anabl gael chwarae a chymryd rhan yn gweithgareddau corfforol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer y cyfleoedd chwarae/gweithgareddau corfforol cynhwysol ac arbenigol a gynigir neu a ariennir gan y Cyngor a nifer y plant a phobl ifanc anabl sy'n mynychu.

4.4.3 Byddwn yn parhau i gefnogi darparwyr gofal plant cofrestredig i gwrdd ag anghenion plant a phobl ifanc sy'n anabl neu sydd ag anghenion dysgu ychwanegol.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer y plant a'r bobl ifanc ag anabledd neu anghenion dysgu ychwanegol sy'n derbyn cefnogaeth er mwyn iddyn nhw gael mynychu gofal plant cofrestredig.

4.4.4 Byddwn yn ystyried anghenion pobl anabl wrth gynnal a chadw neu wella palmentydd a ffyrdd (er enghraifft, cyrbau is a pharcio i'r anabl).

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod yr holl waith cynnal a chadw a gwelliannau i balmentydd a ffyrdd yn dilyn canllawiau'r Adran Drafnidiaeth parthed symudedd cynhwysol.

4.4.5 Byddwn yn anelu at gyflawni sgôr o AAA ar gyfer ein gwefan.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod dogfennau pdf ddim yn cael eu defnyddio mwyach fel y prif ddull o ddiweddarau gwybodaeth ar ein gwefan.

4.4.6 Byddwn yn parhau i ddatblygu ein ffyrdd o gyfathrebu â'r cyhoedd.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod ein pecyn Ymgysylltu yn cael ei ddiweddarau, yn cael ei ddefnyddio'n rheolaidd a rhoddir hyfforddiant ar sut i'w ddefnyddio.

4.4.7 Byddwn yn darparu tai sy'n diwallu anghenion ein cymunedau.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Tystiolaeth o'r angen o ran tai a nifer y cleientiaid o grwpiau penodol a ailgartrefir mewn llety addas.

4.4.8 Byddwn yn adolygu ein Strategaeth Toiledau fel ei bod yn adlewyrchu anghenion poblogaeth sy'n newid, lle bo hynny'n rhesymol ac yn ymarferol bosib.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod y Strategaeth Toiledau diwygiedig yn adlewyrchu anghenion pobl ag anableddau a phobl â hunaniaethau rhyw amrywiol.

4.4.9 Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu atebion cynaliadwy a fforddiadwy o ran teithio.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod cynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu a'i roi ar waith sy'n galluogi mynediad priodol i'n gwasanaethau.

4.4.10 Byddwn yn sicrhau bod egwyddorion Safonau'r Gymraeg yn sail i'r ffordd y mae'r Cyngor yn darparu ei wasanaethau i'r cyhoedd, fel bod defnyddwyr gwasanaethau yn gallu defnyddio'r gwasanaethau hyn drwy'r Gymraeg yn naturiol, os mai dyna yw eu dewis.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod Comisiynydd y Gymraeg yn barnu bod ein Hadroddiad Cydymffurfio yn foddhaol.

4.5 Darparu Addysg Deg a Chynhwysol

Rhaid inni wneud yn siŵr fod plant, pobl ifanc, ac oedolion Ceredigion yn cael mynediad teg a chyfartal i addysg. Mae gan bawb yr hawl i beidio â dioddef gwahaniaethu, bwlio a chamdriniaeth mewn lleoliadau addysgol, gan gynnwys rhai dysgu gydol oes ac addysg bellach.

Mae adroddiad monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, 'Ydy Cymru'n Decach?' (*Tachwedd 2023*) yn nodi bod y bwlch cyrhaeddiad addysg ar lefel cyfnod sylfaen rhwng plant anabl a phlant nad ydynt yn anabl wedi ehangu. Mae myfyrwyr lesbiaidd, hoyw a deurywiol mewn perygl o brofi amrywiaeth o ymddygiad gwahaniaethol mewn addysg. Mae gwaharddiad digidol yn parhau i fod yn barhaus i bobl hŷn a phobl anabl.

Roedd ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol diwethaf yn cynnwys cam gweithredu i roi Canllawiau Gwrth-fwlio 2020 Llywodraeth Cymru ar waith. Mae'r canllawiau wedi'u diweddarau i adlewyrchu dyheadau cynllun gweithredu Gwrth-hiliaeth Cymru. Dylai ysgolion fod yn ymwybodol o hyn ac alinio eu polisiau gwrth-fwlio gyda'r canllawiau wedi'u diweddarau.

Rydym yn cefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gefnogi pobl ifanc LHDTC+ a mynd i'r afael â bwlio homoffobig, deuffobig a thrawsffobig, ac i weithredu dull ysgol gyfan sy'n gwbl gynhwysol o LHDTC+.

Yn ôl yr ymatebwyr i'n harolwg rhanbarthol, y tri grŵp sy'n cael profiad o fyd addysg sy'n waeth, neu lawer gwaeth, na'r boblogaeth gyffredinol yw pobl anabl, pobl o leiafrifoedd ethnig, a phobl sy'n feichiog neu sydd newydd roi genedigaeth.

Camau i gyflawni'r Amcan Llesiant hwn

4.5.1 Byddwn yn mabwysiadu ac yn gweithredu canllawiau trawsryweddol cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer ysgolion.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod y Cabinet yn cymeradwyo mabwysiadu'r canllawiau trawsryweddol cenedlaethol a'u bod yn cael eu rhoi ar waith yn ysgolion Ceredigion.

“Gwneud yr ysgol yn lle gwell a stopio bwlis”.

Gŵyl Plant a Phobl Ifanc, 2023

“Mynnu bod ysgolion yn caniatáu clybiau Pride/ clybiau hunaniaethau eraill. Dim mynnu eu bod yn creu rhai, dim ond bod hawl ganddynt i'w cael nhw”.

Pride Aberystwyth, 2023

“Er ei bod hi'n ysgol cyfrwng Cymraeg, mae'r plant yn siarad Saesneg gyda'u ffrindiau – mae'n dorcalonnus ein bod yn mynd â'n plant i ysgol Gymraeg a'u bod nhw wedyn yn siarad Saesneg.”

“Gyda'r cyllid yn fach, mae cael cymorth i ddisgyblion ag anabledd ym myd addysg yn gallu bod yn her”.

Arolwg Cydraddoldeb, 2023

4.5.2 *Byddwn yn anelu at sicrhau bod Cyrff Llywodraethu Ysgolion yn cynrychioli rhychwant amrywiaeth y disgyblion a geir yn y lleoliad addysg.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Canran y cyrff llywodraethu ysgolion y mae eu haelodau yn adlewyrchu amrywiaeth y disgyblion a geir yn y lleoliad.

4.5.3 *Byddwn yn sicrhau bod y polisiâu gwrth-fwlio mewn ysgolion a lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddar Llywodraeth Cymru o'r canllawiau gwrth-fwlio, 'Hawliau, Parch, Cydraddoldeb'.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod y Cabinet yn cymeradwyo mabwysiadu canllawiau gwrth-fwlio Llywodraeth Cymru a'u bod yn cael eu rhoi ar waith yn ysgolion Ceredigion.

4.5.4 Byddwn yn gweithredu ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-32

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod y gwaith o weithredu'r cynllun yn mynd rhagddo fel y cynlluniwyd a bod adroddiadau monitro yn cael eu cymeradwyo gan y Cabinet.

4.5.5 Byddwn yn gwella'r ddarpariaeth addysgol a'r canlyniadau i blant ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) ac yn lleihau'r bwch cyrhaeddiad rhwng plant heb ADY a'r rheiny gydag ADY.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Bod yr holl ddisgyblion sydd ag ADY yn gwneud cynnydd priodol a bod tystiolaeth o hyn drwy gyfrwng data ar gyrhaeddiad disgyblion ADY ym mhob cyfnod allweddol.

4.5.6 Byddwn yn parhau i gefnogi pobl hŷn a phobl anabl i fanteisio ar dechnolegau digidol, ac i gydnabod manteision bod ar-lein.

Sut fyddwn yn mesur llwyddiant:

Nifer y bobl dros 50 oed a nifer y bobl ag anabledd neu anghenion dysgu ychwanegol sy'n cofrestru gyda Dysgu Bro ar gyfer dosbarth/gweithdy ar lythrennedd digidol.

5. Monitro

Mae angen i'n holl wasanaethau gydweithio i sicrhau ein bod yn cyflawni ein hamcanion cydraddoldeb.

Mae ein Gweithgor Cydraddoldeb yn gyfrifol am ddatblygu, monitro ac adolygu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol hwn. Pwrpas y Grŵp yw ystyried sut y gall y Cyngor gyfrannu at gymdeithas decach drwy hyrwyddo cydraddoldeb a pherthynas dda mewn gweithgareddau o ddydd i ddydd.

Mae'r grŵp yn cyfarfod tair gwaith y flwyddyn ac yn darparu adroddiadau cynnydd blynyddol i Bwyllgor Trosolwg a Chraffu'r Cyngor ac i'r Cabinet.

Bydd adroddiadau cynnydd blynyddol ar gael i'r cyhoedd drwy wefan y Cyngor. Gellir gofyn am gopiâu papur os oes angen.

DRAFT

Adroddiad yr Ymgynghoriad
Cynllun Cydraddoldeb Strategol Drafft Cyngor Sir Ceredigion 2024-28
Gaeaf 2023

Cynnwys

1. Cyflwyniad	2
2. Ymatebion – cymhariaeth â demograffeg Ceredigion	3
3. A fydd ein Cynllun Cydraddoldeb yn effeithiol?	5
Amcan 1: Bod yn Gyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol	5
Amcan 2: Meithrin Perthynas Dda a Mynd i'r Afael â Rhagfarn	11
Amcan 3: Sicrhau Ymgysylltu a Chyfranogi	15
Amcan 4: Sicrhau Urddas, Parch a Mynediad at Wasanaethau	22
Amcan 5: Darparu Addysg Deg a Chynhwysol	29
4. Effaith ar y Gymraeg	36
5. Casgliad	39

1. Cyflwyniad

Mae hwn yn adroddiad ar ein hymarfer ymgynghori cyhoeddus diweddar ar bedwerydd Cynllun Cydraddoldeb Strategol y Cyngor. Mae'r cynllun yn disgrifio'r hyn y byddwn yn ei wneud i sicrhau Ceredigion decach a mwy cyfartal.

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus ar y Cynllun drafft rhwng 25 Hydref 2023 a 31 Rhagfyr 2023.

Gwahodwyd pobl i ymateb ar-lein neu ar bapur. Gellid casglu copïau papur o'n llyfrgelloedd a'n canolfannau hamdden neu wneud cais amdanynt drwy'r post drwy Clic. Roedd fersiynau Print Bras a Hawdd eu Deall ar gael hefyd. Hyrwyddwyd yr ymgyrch gyda phosteri, negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol a [datganiad i'r wasg](#). Fe wnaethom hefyd anfon e-byst wedi'u targedu at y rhanddeiliaid a restrir isod.

- Cyngorwyr Sir Ceredigion
- Clercod Cyngorau Tref a Chymuned Ceredigion
- Grŵp Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion
- Is-grŵp Tlodi'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
- CAVO
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru
- Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
- Tîm Allgymorth Cymunedol Bwrdd Iechyd Hywel Dda
- Lleisiau Mamolaeth Hywel Dda
- Prifysgol Aberystwyth
- Prifysgol y Drindod Dewi Sant, Llanbedr Pont Steffan
- Coleg Ceredigion
- Gweithgor Cydraddoldeb Cyngor Ceredigion
- Fforwm Cyn-filwyr y Lluedd Arfog
- Tîm Gofalwyr a Chymorth Cymunedol Ceredigion
- Fforwm Darparwyr Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc
- Rhwydwaith Canolfannau Teuluoedd Ceredigion
- Grŵp darparwyr Blynyddoedd Cynnar, Gofal Plant a Chwarae
- Mudiad Meithrin
- DASH (Anabledau a Hunangymorth)
- RAY Ceredigion
- Staff Cyngor Ceredigion (trwy wefan Microsoft Teams)
- Fforwm Anabled Ceredigion
- Rhwydwaith Tlodi Bwyd Ceredigion
- Clybiau Ffermwyr Ifanc
- Cyngor Ieuenctid Ceredigion
- Fforwm Mynediad Lleol
- Cymdeithasau Tai (Barcud a Chymdeithas Tai Wales & West)
- Darparwyr Cymorth Tai y 3^{ydd} sector
- Age Cymru Dyfed

- Cyngor ar Bopeth
- Gwasanaeth Cyffuriau ac Alcohol Dyfed

2. Ymatebion – cymhariaeth gyda demograffeg Ceredigion

Cwblhaodd 43 o ymatebwyr yr arolwg ar-lein. Ni ddychwelwyd dim copïau papur. Roeddem yn gwybod y byddem yn cael ymateb isel, neu ddim ymateb o gwbl, gan bobl iau. Felly, gwnaethom ymgynghori â Chyngor Ieuentid Cyngor Sir Ceredigion (16 o bobl ifanc) ym mis Hydref 2023. Rydym wedi cynnwys eu hadborth yn y sylwadau yn Adran 3.

Mae'r tablau isod yn ein helpu i wirio a yw ystod eang o bobl sy'n cyfateb i boblogaeth Ceredigion wedi dweud wrthym beth yw eu barn. Maent hefyd yn ein helpu i weld lle mae angen i ni wella'r ffordd yr ydym yn ymgysylltu â'r gwahanol grwpiau.

Cawsom lefel dda o ymateb gan gyn-filwyr, gan bobl ag anabledd a chan bobl hoyw, lesbiaidd a chwiar. Mae angen i ni wella ymgysylltu â dynion, â phobl dduon neu Asiaidd, â phobl 25 oed neu iau a phobl 65+.

Ticiodd nifer uchel o bobl 'gwell gennyf beidio â dweud'. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anoddach cael darlun cywir o'r ystod o bobl a atebodd yr arolwg.

Oed	Ymatebion i'r arolwg ar-lein	Cyfrifiad 2021
Dan 16	0%	14%
16-24	0%	15%
25- 44	33%	19%
45-64	52%	26%
65+	10%	26%
Gwell gennyf beidio â dweud	5%	0%
Rhyw		
Benyw	65%	51%
Gwryw	28%	49%
Gwell gennyf beidio â dweud	7%	0%
Cyfeiriadedd Rhywiol		
Heterorywiol/syth	78%	84%
Hoyw, Lesbiaidd neu Gwiar	8%	2%
Deurywiol	2%	3%
Cyfeiriadedd rhywiol arall	0%	1%
Gwell gennyf beidio â dweud	12%	10%
Hunaniaeth Genedlaethol		
Prydeinig	51%	31%
Cernywig	2%	0%
Seisnig	3%	14%
Gogledd Iwerddon	0%	0%
Albanaidd	0%	1%

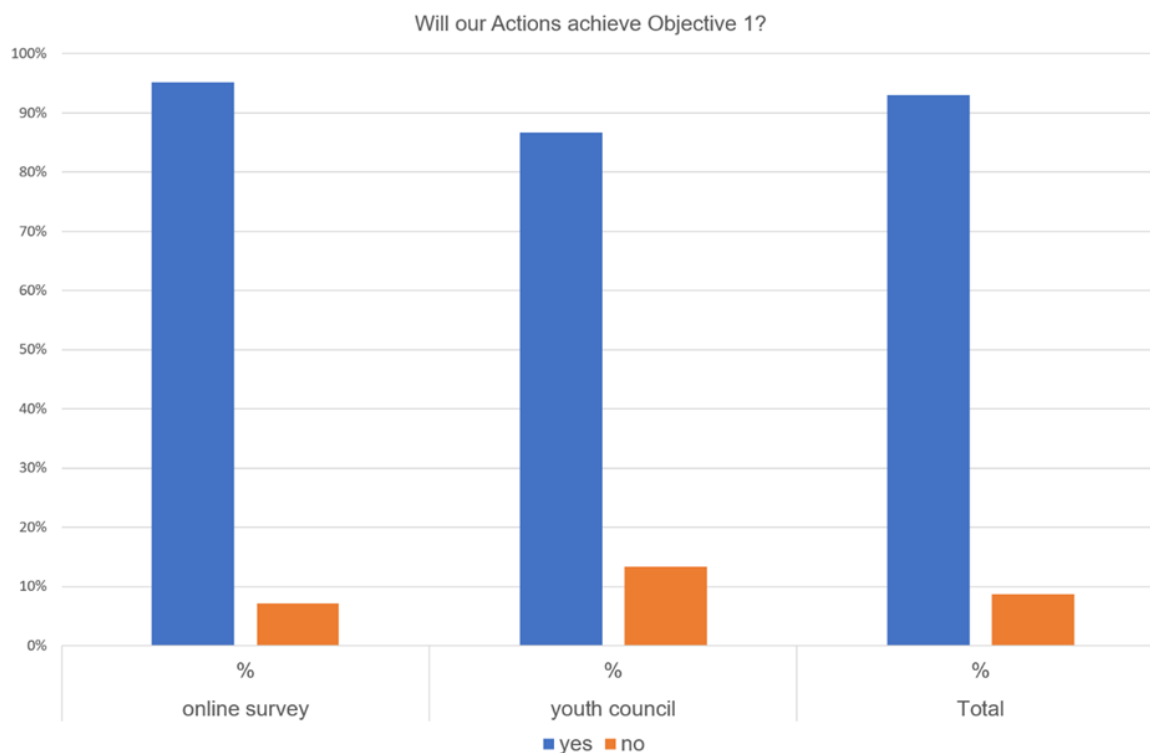
Cymreig	39%	47%
Hunaniaeth Genedlaethol arall	0%	7%
Gwell gennyf beidio â dweud	5%	0%
Grŵp Ethnig	Ymatebion i'r arolwg ar-lein	Cyfrifiad 2021
Asiaidd, Asiaidd Prydeinig neu Asiaidd Cymreig	0%	1%
Du, Du Prydeinig, Du Cymreig, Caribiaidd neu Affricanaidd	0%	1%
Cymysg neu Aml-ethnig	5%	1%
Gwyn	85%	96%
Grŵp ethnig arall	0%	1%
Gwell gennyf beidio â dweud	10%	0%
Crefydd neu Gred		
Cristnogol	35%	47%
Bwdhaidd	0%	1%
Hindŵaidd	0%	0%
Iddewig	0%	0%
Mwslimaidd	0%	1%
Sicaidd	0%	0%
Dim crefydd	53%	43%
Crefydd neu gred arall	5%	1%
Gwell gennyf beidio â dweud	7%	7%
Cyn-filwyr (wedi gwasanaethu o'r blaen)		
Lluoedd Arfog Rheolaidd	10%	3%
Lluoedd Arfog Wrth Gefn	0%	1%
Na	85%	96%
Gwell gennyf beidio â dweud	5%	0%
Anabledd		
Ydy, mae fy ngweithgareddau o ddydd i ddydd yn gyfyngedig iawn	8%	9%
Ydy, mae fy ngweithgareddau o ddydd i ddydd ychydig yn gyfyngedig	20%	13%
Na	67%	78%
Gwell gennyf beidio â dweud	5%	0%
Iaith		
Deall Cymraeg llafar (yn unig)	64%	8%
Siarad Cymraeg	54%	45%
Darllen Cymraeg	54%	42%
Ysgrifennu Cymraeg	37%	38%
Dim un o'r uchod	17%	43%
Gwell gennyf beidio â dweud	12%	0%

Noder: Mae ffigurau sgiliau Cymraeg yn fwy na'r cyfanswm oherwydd y cyfuniadau amrywiol o sgiliau

3. A fydd ein Cynllun Cydraddoldeb yn effeithiol?

Amcan 1: Bod yn Gyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol

Cytunodd 95% o'r bobl a atebodd yr arolwg ar-lein, ac 80% o'r Cyngor Ieuenctid y dylai hwn fod yn Amcan Cydraddoldeb i Gyngor Ceredigion. Cytunodd nifer uchel o bobl y byddai'r camau gweithredu yn y cynllun yn ein helpu i gyflawni'r amcan hwn. Gweler y graff isod.

Fe wnaethom ofyn i'r cyhoedd, **“A ydych yn meddwl y gallem wneud mwy, neu wneud pethau'n wahanol, i gyflawni'r amcan hwn yn well?”** Mae eu hatebion, gyda'n hymatebion ni, i'w gweld isod.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
1	Na, dylai'r prif ffocws fod ar gyflawni'r camau gweithredu yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol.	Nodwyd.
2	Ffurflen Microsoft yw'r arolwg hwn - ac eto nid yw'r cyfleusterau y mae	Gwnaethom ddarparu dolen ar wahân i fersiwn Gymraeg o'r arolwg.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	hyn yn eu cynnig wedi'u defnyddio - opsiwn Cymraeg er enghraifft.	
3	Ie, ffurfiwch grŵp cynghori cyflogedig sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r cymunedau yr ydych yn gobeithio ymgysylltu â nhw/eu cefnogi i roi cyngor o ran polisi a chyflawni. Ni ddylai'r rhain fod yn staff presennol.	Rydym yn ddiolchgar iawn i bawb yn y gymuned sy'n rhoi o'u hamser i gymryd rhan yn ein hymgyngoriadau. Mae hyn yn cynnwys, ond nid yw'n gyfyngedig i, staff presennol. Yn anffodus nid ydym yn gallu talu pobl i wneud hyn. Gweler ein polisi Ymgysylltu a Chyfranogi am fwy o wybodaeth.
4	Peidiwch â gwneud cynrychiolaeth gyfrannol yn y gweithlu, mae'n wrthgynhyrchiol ac yn negyddu'r ymgeisydd gorau ar gyfer y swydd, waeth beth fo'i ryw, cyfeiriadedd rhywiol neu gefndir hiliol	Credwn y dylai gweithlu'r Cyngor gynrychioli'r boblogaeth leol y mae'n ei gwasanaethu ar bob lefel o'r sefydliad.
5	Mae'n iawn cyhoeddi geiriau gwych ond mewn gwirionedd byddai gwneud yr hyn a ddywedwch yn ddechrau.	Byddwn yn dechrau gweithio ar ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol diwygiedig ar 1af Ebrill 2024. Byddwn yn cyhoeddi adroddiad cynnydd ar ein gwefan bob blwyddyn fel y gall pobl wirio ein cynnydd.
6	Mae'n ddrwg gennyf, ond nid oes gennyf lawer o ffydd yn ewyllys gwirioneddol y cynghorwyr i wneud i hyn ddigwydd. Mae yna ormod o hen ddynion ar y pwyllgorau sydd braidd yn geidwadol yn hytrach nag yn flaengar.	Gweler ymateb 5 uchod. Mae gennym amrywiaeth o Aelodau sy'n Hyrwyddwyr. Mae'r rhain yn gynghorwyr sy'n hyrwyddo mater neu grŵp penodol. Y Cynghorydd Catrin MS Davies yw ein Hyrwyddwr Cydraddoldeb. Y Cynghorydd Paul Hinge yw ein Hyrwyddwr y Lluedd Arfog. Y Cynghorydd Alun Williams yw ein Hyrwyddwr Oed-gyfeillgar a'r Cynghorydd Wyn Thomas yw ein Hyrwyddwr Anabledau Dysgu.
7	Mae'r uchod yn swnio'n fiwrocraataidd iawn, nid yw'n gwneud llawer i annog cydraddoldeb yn y gweithle na newid arferion neu ymddygiadau sydd wedi dyddio. -Dim ond ychydig iawn y mae polisi'r llywodraeth ar les a chydraddoldeb yn ei gynnig i weithwyr mewn llawer o amgylchiadau, ni ddylem ddefnyddio	Nodwyd. Ein nod yw bod yn flaengar a gweithio i safon uchel.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	hwn fel meincnod, ond dylem anelu at fod yn fwy blaengar a gosod safon uwch na'r isafswm gofynnol.	
8	le. Mae'n hanfodol ystyried anghenion y bobl hynny sydd ag electrosensitifrwydd a gorsensitifrwydd trydanol oherwydd na allant oddef wi-fi a thechnoleg ddiwifr arall ac felly nid ydynt yn gallu cael mynediad i lawer o feysydd oherwydd yr effeithir yn andwyol ar eu hiechyd. Mae'n hanfodol darparu ardaloedd sy'n rhydd o dechnoleg ddiwifr fel bod y bobl hyn yn cael cyfle cyfartal.	<p>Rydym yn deall bod y cymunedau gwyddonol a meddygol yn dal i ymchwilio i'r cyflyrau hyn.</p> <p>Rydym yn gyflogwr Hyderus o ran Anabledd. Mae hyn yn golygu ein bod yn ceisio denu a recriwtio pobl anabl a chadw a datblygu gweithwyr anabl. Rydym yn amlygu ein hymrwymiad Hyderus o ran Anabledd a beth mae hyn yn ei olygu o ran recriwtio fel rhan o'n rhaglen hyfforddi ar gyfer rheolwyr.</p>
9	Mae pobl â gorsensitifrwydd electromagnetig yng Ngheredigion (3-5% o'r boblogaeth) wedi'u heithrio rhag gweithio i'r Cyngor ar hyn o bryd, oni bai eu bod yn gallu gweithio gartref, oherwydd presenoldeb meysydd electromagnetig radio-amedd o Wi-Fi yn y rhan fwyaf o weithleoedd. Mae hyn yn arbennig o berthnasol i athrawon a llyfrgellwyr, na allant weithio gartref. Dylai'r Cyngor fod yn gwneud ymdrech arbennig i ddarparu ar gyfer gweithwyr y presennol a gweithwyr (posibl) y dyfodol gyda'r anabledd hwn.	Gweler ymateb 8 uchod
10	Rydych yn sôn am rywedd a diwylliant ond ymddengys mai ychydig iawn o ymwybyddiaeth sydd o anabledd.	<p>Mae hyfforddiant cydraddoldeb yn orfodol i holl staff y cyngor ac mae'n cynnwys ymwybyddiaeth anabledd.</p> <p>Rydym yn gyflogwr Hyderus o ran Anabledd. Mae hyn yn golygu ein bod yn ceisio denu a recriwtio pobl anabl a chadw a datblygu gweithwyr anabl. Rydym yn amlygu ein hymrwymiad Hyderus o ran Anabledd a beth mae hyn yn ei olygu o ran</p>

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
		recriwtio fel rhan o'n rhaglen hyfforddi i reolwyr.
11	le. Rhowch y gorau i roi blaenoriaeth i siaradwyr Cymraeg.	Mae Safonau'r Gymraeg yn gosod dyletswydd gyfreithiol arnom i drin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal. Rhaid i ni gefnogi'r defnydd o'r Gymraeg a'i gwneud yn haws i bobl ddefnyddio'r Gymraeg yn eu bywydau bob dydd. Fodd bynnag, byddwn yn awr yn mabwysiadu dull continwrm o gyflawni sgiliau iaith. Byddwn yn disgwyl i ymgeiswyr llwyddiannus ddangos gwelliant cyson yn eu sgiliau iaith.
1 2	Ystyried effaith ein harferion recriwtio o ran safonau'r Gymraeg o ran annog ymgeiswyr o blith y rheini â nodweddion gwarchoddedig ac a ellid cynnig mwy o gymorth i gyrraedd y safonau angenrheidiol yn y Gymraeg yn dilyn penodiad yn hytrach nag fel rhagofyniad.	Gweler ymateb 11 uchod.
13	Mae gan Geredigion boblogaeth sy'n heneiddio - efallai cyflogwch ragor o bobl dros 55 oed?	Nodwyd. Ar 31 ^{ain} Mawrth 2023, roedd 30.4% o'n gweithlu dros 55 oed. Mae ffigurau Cyfrifiad 2021 y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn dangos bod 40.3% o bobl Ceredigion dros 55 oed.
14	Gwnewch yn siŵr bod y PERSON GORAU AR GYFER Y SWYDD yn cael ei benodi a'i dalu'n gyfartal ag unrhyw berson arall a allai/a fyddai'n cael ei dalu pe bai'n gwneud y swydd honno. Peidiwch â gordalu'r uwch reolwyr.	Gwneir pob penodiad i waith cyflogedig gyda Chyngor Sir Ceredigion ar sail teilyngdod. Mae ein meini prawf dethol yn seiliedig ar allu'r person i wneud y swydd fel y'i diffinnir gan y disgrifiad o'r swydd a manyleb y person. Rydym yn defnyddio cynllun Gwerthuso Swyddi cydnabyddedig i sefydlu strwythur cyflog teg a chyfartal. Mae hyn yn sicrhau bod cyfraddau cyflog pob swydd yn cael eu gwerthuso yn yr un modd.
15	Sicrhau bod y person gorau yn cael ei benodi waeth beth fo'i oedran, rhywedd ac ati	Gweler ymateb 14 uchod.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
16	le mae angen i chi weithredu ar sail cryfderau pobl.	Nodwyd.
17	Mae angen canolbwyntio ar yr ymarferoldeb, argaeledd toiledau cyhoeddus ar gyfer plant bach teuluoedd ifanc ac, er mwyn i'r genhedlaeth hŷn deimlo'n hyderus o wybod bod ganddynt y cyfleusterau yn agos atynt. Bod yn hyderus bod palmentydd yn ddiogel i fynd â sgwteri symudedd, mae'r ffocws wedi bod ar geir trydan ond pa mor ymarferol yw hyn i'r genhedlaeth hŷn. Mae Ceredigion yn rhagweithiol iawn i adolygu unrhyw broblemau, teimlaf eu bod yn ceisio cynnwys pawb ag ymdrechion i addysgu unigolion yn y broses. Mae cost gofal plant yn cyfyngu ar botensial unigolion i symud ymlaen i ddychwelyd i'r gwaith. Bydd y toriad yn y ddarpariaeth gofal yn effeithio ar y GIG yn y tymor hwy yn unig, a bydd buddsoddi mewn gofal pobl hŷn ond yn arbed arian i'w cadw gartref yn ddiogel.	<p>Mae adolygiad o Strategaeth Toiledau'r Cyngor wedi'i gynnwys yn ein Cynllun Cydraddoldeb drafft (cam gweithredu 4.9).</p> <p>Mae Rheolau'r Ffordd Fawr yn nodi y dylai cadeiriau olwyn a sgwteri modur ddefnyddio palmentydd pan fyddant yn gallu. Ond ni ddylent deithio'n gyflymach na 4mya a rhaid i gerddwyr gael blaenoriaeth.</p> <p>Mae ein Hasesiad o Ddigonolrwydd Gofal Plant wedi dangos i ni fod cost gofal plant yn rhwystr i gyflogaeth. Mae ein cynllun gweithredu Digonolrwydd Gofal Plant yn ceisio mynd i'r afael â hyn.</p> <p>Rydym yn adolygu ein gwasanaethau gofal dydd, gwasanaethau seibiant a gwasanaethau dementia. Rydym eisiau darparu gwasanaethau gofal ar yr amser iawn ac yn y lle iawn ar gyfer y bobl sydd eu hangen.</p>
18	Mae cyhoeddi adroddiad bwllch cyflog a chydraddoldeb yn wych, sut y byddwch yn ymateb iddynt os yw'n is na'r disgwyl?	Yr adroddiadau a gyhoeddwn yw ein ffordd o fonitro'r sefyllfa. Mae Adroddiad y Bwllch Cyflog rhwng y Rhywiâu 2023 yn disgrifio'r hyn y byddwn yn ei wneud i fynd i'r afael â'r bwllch cyflog ac i gynyddu amrywiaeth ein gweithlu.

Fe wnaethom ofyn i aelodau Cyngor leuenctid Ceredigion beth y gallem ei wneud i wneud y Cyngor yn lle teg i weithio. Mae eu sylwadau, a'n hymatebion ni, isod.

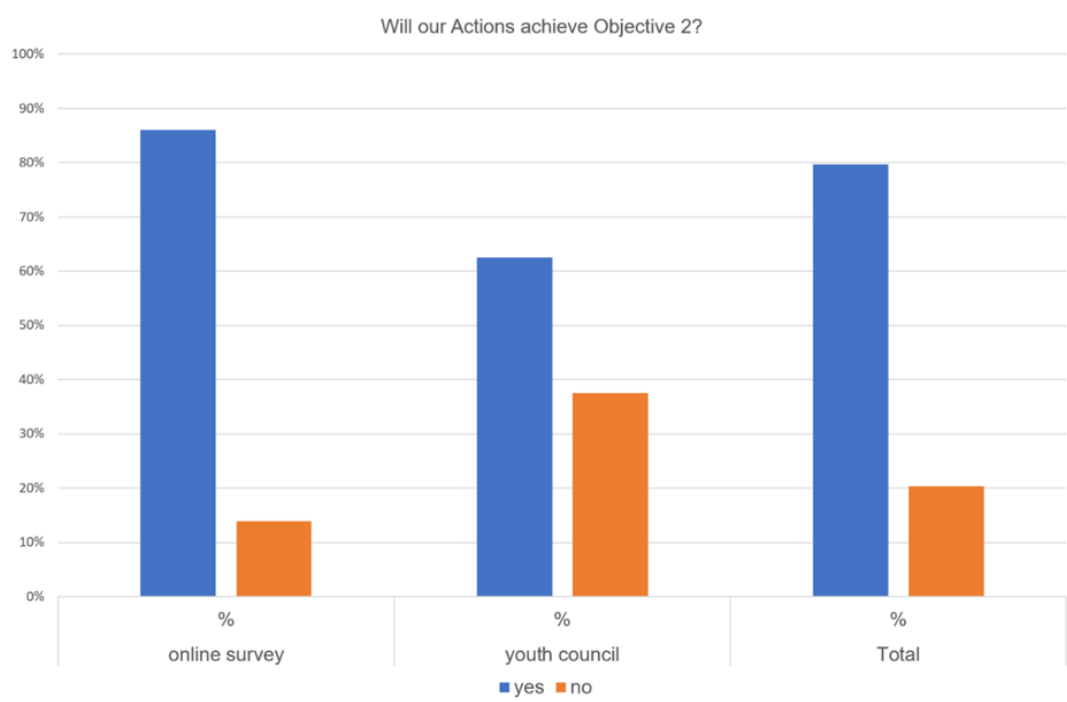
	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
19	Cael cydraddoldeb gyda phawb boed hynny'n rhywedd neu'ch cefndir. Cyflog cyfartal i bawb	Rydym yn cytuno y dylai pawb gael eu talu'n gyfartal. Rydym yn defnyddio cynllun Gwerthuso Swyddi cydnabyddedig i sefydlu strwythur cyflog teg a chyfartal. Mae hyn yn sicrhau bod cyfraddau cyflog pob swydd yn cael eu gwerthuso yn yr un modd.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
20	Cyflog cyfartal	Gweler ymateb 19 uchod.
21	Atal iaith wahaniaethol rhwng siaradwyr Cymraeg ac ar siaradwyr Cymraeg a chael hawl, cyflog, llais cyfartal a sicrhau bod gwahanol bobl o gefndiroedd gwahanol yn cael dweud eu dweud o fewn y gymuned.	Rydym wedi ymrwymo i Safonau'r Gymraeg. Mae'n rhaid i'r holl staff fynychu hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith Gymraeg. Ein nod yw atal gwahaniaethu yn erbyn siaradwyr unrhyw iaith. Byddwn yn parhau i weithio gyda Fforwm Anabledd Ceredigion a Chyngor Ieuencid Ceredigion. Gobeithiwn y bydd pobl LHDTC+ a phobl o gymunedau ethnig amrywiol yn gweithio gyda ni hefyd. Rydym am i bobl o gefndiroedd gwahanol gael dweud eu dweud yng ngwaith y Cyngor.
22	Sicrhau amrywiaeth, sicrhau nad oes bwlch cyflog.	Gweler ymatebion 19 a 21 uchod.
23	Cyflog cyfartal a lleisiau cyfartal	Gweler ymatebion 19 a 21 uchod.
24	Cyflog cyfartal i ddynion a menywod, sicrhau amrywiaeth, dylai pob llais gael ei glywed.	Gweler ymatebion 19 a 21 uchod.
25	Rhoi mwy o lais i leiafrifoedd a sicrhau triniaeth deg.	Gweler ymateb 21 uchod.
26	Rhoi gwybod am unrhyw fwlio neu hiliaeth neu homoffobia. Rhowch gyfle teg i bawb sy'n dymuno ymuno â'r cyngor. Sicrhewch nad oes bwlch cyflog.	Cytunwyd.
27	Dim goddefgarwch ar gyfer gwahaniaethu.	Cytunwyd.
28	Ystyriwch anghenion pawb.	Mae'n bwysig i ni ystyried anghenion pawb. Ond ni allwn ddiwallu anghenion pawb, mae anghenion rhai pobl yn gwrthdaro'n uniongyrchol ag anghenion pobl eraill.
29	Bod yr holl anghenion yn cael eu bodloni.	Gweler yr ymateb uchod.
30	Gwneud yn siŵr bod pobl o wahanol gefndiroedd yn y gweithle.	Cytunwyd. Mae hyn wedi'i gynnwys yn ffurf ddrafft gyfredol ein Cynllun Cydraddoldeb.
31	Sicrhau nad oes gan swyddi ddwyieithog fel angen a mwy o ddewis, fel y'i gwelir yn gyffredin fel angen.	Rydym yn sefydliad dwyieithog; mae rhai swyddi yn gorfod cael eu gwneud gan siaradwr Cymraeg. Fodd bynnag, byddwn yn awr yn mabwysiadu dull continwwm o

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
		gyflawni sgiliau iaith. Byddwn yn disgwyl i ymgeiswyr llwyddiannus ddangos gwelliant cyson yn eu sgiliau iaith.
32	Gwneud yn siŵr fod addysg yn hanfodol i addysg gweithwyr sut i drin pobl lleiafrifol yn hafal a theg.	Rhaid i holl staff y Cyngor gwblhau hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth bob 3 blynedd.
33	Sicrhau ei fod yn amgylchedd cyfforddus, sydd hefyd yn sicrhau bod pawb yn cael eu trin â pharch.	Cytunwyd. Nod ein polisi Urddas yn y Gweithle yw cyflawni hyn.
34	Cyflogi pobl y mae eu cefndir wedi'i wirio ar lefel sylfaenol e.e. nid oes dim gofynion ar gyfer swydd glanhäwr. Felly mae pawb yn gallu bod yn rhan o'r gweithlu.	Mae Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am wiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd dim ond pan fydd yn berthnasol i'r swydd a phan fo'r gyfraith yn dweud bod yn rhaid i ni. Mae'n rhaid i ni hefyd wirio bod gan bawb rydym yn eu cyflogi hawl gyfreithiol i weithio yn y Deyrnas Unedig a gofynnwn am dystiolaeth o hyn.

Amcan 2: Meithrin Perthynas Dda a Mynd i'r Afael â Rhagfarn

Cytunodd 95% o'r bobl a atebodd yr arolwg ar-lein a 93% o'r Cyngor leuenctid y dylai hwn fod yn Amcan Cydraddoldeb i Gyngor Ceredigion. Roedd 86% o'r bobl a atebodd yr arolwg ar-lein yn cytuno y byddai'r camau gweithredu yn y cynllun yn ein helpu i gyflawni'r amcan hwn. Ond dim ond 63% o aelodau'r Cyngor leuenctid oedd yn cytuno. Gweler y graff isod.

Fe wnaethom ofyn i'r cyhoedd, **“A ydych yn meddwl y gallem wneud mwy, neu wneud pethau'n wahanol, i gyflawni'r amcan hwn yn well?”** Mae eu hatebion, gyda'n hymatebion ni, i'w gweld isod.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
1	Cynhwysiant Anabledd: Nid oes dim sôn am gamau gweithredu i gefnogi unigolion ag anableddau. Dylai hygyrchedd a chynwysoldeb i bawb fod yn rhan o unrhyw gynllun i feithrin perthynas dda a mynd i'r afael â rhagfarn. Cynhwysiant LHDTTC+: Gallai mesurau penodol i gefnogi ac amddiffyn y gymuned LHDTTC+ fod yn fuddiol.	Rydym yn gyflogwr Cynhwysol o ran Anabledd. Mae hyn yn golygu bod pob person anabl sy'n bodloni meini prawf hanfodol y swydd yn sicr o gael cyfweliad. Rydym yn gweithio yn unol â'r model cymdeithasol o anabledd fel bod cymdeithas yn dod yn fwy cynhwysol. Mae ein cynllun yn cynnwys llawer o gamau gweithredu i gyflawni hyn. Er enghraifft, cynnwys rhagor o bobl anabl a phobl LHDTTC+ mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau'n lleol.
2	Rydych chi wedi anghofio'r anabl eto.	Gweler ymateb 1 uchod.
3	Mae gwario adnoddau ariannol cyfyngedig ar ymgyrchoedd yn y cyfryngau i hybu ymwybyddiaeth o amrywiaeth a digwyddiadau hanesyddol perthnasol yn dangos diffyg dealltwriaeth llwyr o'r hyn y mae'r rhan fwyaf o bobl yn ei feddwl sy'n berthnasol mewn cymdeithas	Canran fechan iawn o gyllideb y Cyngor sy'n cael ei wario ar yr ymgyrchoedd hyn. Maent fel arfer ar ffurf negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol a bwletinâu i staff. Rydym wedi ymdrin â phynciau fel Diwrnod y Lluedd Arfog, wythnos ymwybyddiaeth Troseddau Casineb, diwrnod amlygrwydd Trawsryweddol a mis Hanes LHDT. Gall gwneud pobl yn fwy ymwybodol o fater fod yn gam cyntaf tuag at greu amgylchedd lle mae newid yn bosibl.
4	Cadwch chweched dosbarthiadau lle maen nhw - er yn anodd yn ariannol bydd yn arwain at ddiberfeddu'r sir - bydd teuluoedd sy'n gallu ei fforddio yn byw o fewn cyrraedd hawdd i Aberaeron. Bydd rhagor o dai gwledig yn cael eu gwerthu i fewnfudwyr hŷn cyfoethog. Bydd hyn yn creu Sir hyd yn oed yn fwy anghytwys.	Mae hyn y tu allan i gwmpas yr ymgynghoriad hwn. Trafodwyd y pwnc gan y Pwyllgor Craffu ar 28/09/23 a chan Gabinet Ceredigion ar 07/11/23. Cysylltwch â ni am fwy o wybodaeth neu ewch i wefan y Cyngor: Manylion Pwyllgor Cyngor Sir Ceredigion - Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu
5	Osgoi gwylidwriaeth ymwithiol a sensoriaeth sy'n atal rhyddid barn a	Ansicr sut y gallai hyn gyfrannu at yr amcan cydraddoldeb hwn.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	gallu pobl i ymgysylltu â'i gilydd a rhannu safbwyntiau ar gyfer cyd-ddealltwriaeth.	
6	Siaradwch â'ch cwsmeriaid. Gwrandewch ar eich cwsmeriaid. Stopiwch y ffugion a alwch yn ymgynghoriadau. Stopiwch roi gorchmynion.	Nodwyd.
7	Ymrwymo i ddod â rhan Ceredigion i ben yn y diwydiant arfau	Mae hyn y tu allan i gwmpas yr ymgynghoriad hwn.
8	Amser i fynd i'r afael â'r rhagfarn yn erbyn y Gymraeg efallai? Yn ddiweddar wedi clywed rhagor o ddadleuon sy'n datgan na ddylai'r cyngor wario arian ar wasanaethau dwyieithog gan eu bod yn 'wastraff' ond bod angen gweithio ar agwedd a'r rhagfarn fel nad yw'n bodoli!	Mae Safonau'r Gymraeg yn gosod dyletswydd gyfreithiol arnom i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Rydym am gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd cyhoeddus Ceredigion fel bod pobl yn gallu byw, dysgu, perthyn a llwyddo drwy gyfrwng y Gymraeg.
9	Eto, penodwch y PERSON GORAU AR GYFER Y SWYDD.	Credwn y dylai gweithlu'r Cyngor gynrychioli'r boblogaeth leol y mae'n ei gwasanaethu ar bob lefel o'r sefydliad. Gwneir pob penodiad i waith cyflogedig gyda Chyngor Sir Ceredigion ar sail teilyngdod. Mae ein meini prawf dethol yn seiliedig ar allu'r person i wneud y swydd fel y'i diffinnir gan y disgrifiad o'r swydd a manyleb y person.
10	Mae angen i chi gael rhagor o bobl â phrofiad bywyd yn y swyddi gwneud penderfyniadau	Cytunwyd. Ein nod yw cyflawni hyn drwy gymryd camau i annog cynrychiolaeth gymesur yn ein gweithlu (cam gweithredu 1.2). Mae cam gweithredu 3.1 yn ein hymrwymo i raglenni a chynlluniau i gynyddu cynrychiolaeth mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau'n lleol (cam gweithredu 3.1)
11	Mae mor bwysig bod pobl yn cael eu trin yn gyfartal.	Cytunwyd.
12	Na - mae ymdrechion mawr yno'n barhaus i esblygu gyda'r oes.	Nodwyd.

	Sylw	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
13	Sicrhau bod hyfforddiant cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn mynd y tu hwnt i'r gyfraith ac yn ennill calonnau a meddyliau.	Cytunwyd. Rydym yn cynnig amrywiaeth o hyfforddiant Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant. Rydym yn gweithio ar fformat newydd sy'n anelu at roi'r dysgwr yn esgidiau pobl â phrofiad bywyd.
14	Dylai'r Cyngor fod yn fwy tryloyw, agored a gonest yn ei adroddiadau, gan gynnwys lle nad yw pethau wedi gweithio.	Mae craffu yn chwarae rhan hanfodol wrth sicrhau bod ein proses benderfynu yn atebol ac yn effeithiol. Mae ein proses Trosolwg a Chraffu yn rhoi cyfle i Gynghorwyr archwilio swyddogaethau amrywiol y cyngor. Mae aelodau'r pwyllgorau craffu yn gofyn cwestiynau am sut y gwneir penderfyniadau. Maent yn ystyried a ellid gwella gwasanaethau, ac maent yn gwneud argymhellion. Mae'r cyfarfodydd yn agored i'r cyhoedd a chyhoeddir cofnodion ar ein gwefan.

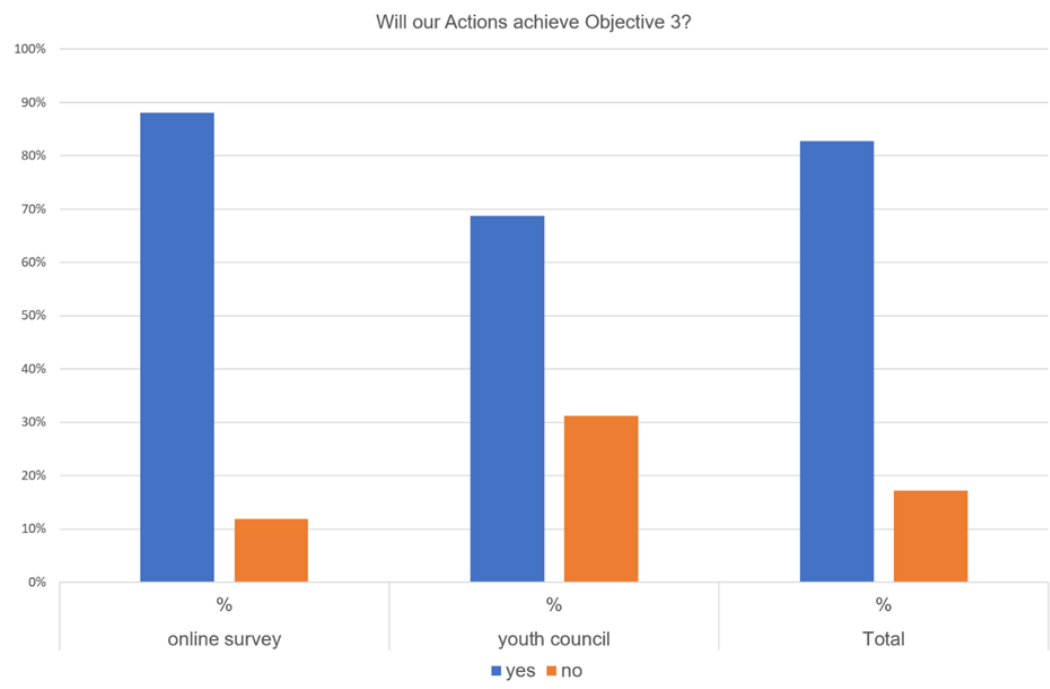
Fe wnaethom ofyn i aelodau Cyngor leuencid Ceredigion beth allem ni ei wneud i wneud Ceredigion yn lle mwy parchus a chyfeillgar. Mae eu sylwadau a'n hymatebion ni isod.

	Sylw	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
15	Amgylchedd gwaith da, sicrhau yr ymdrinnir ag unrhyw aflonyddwch	Cytunwyd. Byddwn yn parhau i wrando ar ein gweithlu er mwyn llywio'r broses o wneud penderfyniadau (cam gweithredu 1.6). Byddwn yn mesur llwyddiant drwy ofyn i weithwyr a ydynt yn teimlo bod y Cyngor yn poeni am eu hiechyd a'u lles.
16	Atgyfnerthu ac addysgu am bwysigrwydd goddefgarwch a chydraddoldeb.	Cytunwyd. Rydym yn cynnig amrywiaeth o hyfforddiant Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant. Rydym yn gweithio ar fformat newydd sy'n anelu at roi'r dysgwr yn esgidiau pobl â phrofiad bywyd.
17	Dadlau dros ac addysgu o ran derbyn ymddangosiad, hil, rhywedd, rhywioldeb ac anabled.	Gweler ymateb 16 uchod.
18	Agor ardaloedd saff er mwyn trafod unrhyw annhegwch mae person wedi'i wynebu. A gwneud yn siŵr fod	Mae ein Pecyn Cymorth i Reolwyr yn darparu dull cam wrth gam o gefnogi lles staff. Mae ein polisi Urddas yn y Gweithle

	Sylw	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	pethau yn cael eu gwneud i'r troseddwyr.	yn nodi'r weithdrefn yn dilyn cwyn am urddas yn y gweithle.
19	Gosod posteri yn cefnogi hawliau LHDTC yn ogystal ag addysgu mewn ysgolion bod bwlio yn anghywir ac i beidio â gwahaniaethu yn erbyn ein cyfoedion.	Rydym yn tueddu i ddefnyddio polisïau gweithlu (fel uchod) a hyfforddiant yn hytrach na phosteri. Rhaid i holl staff y Cyngor gwblhau hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth bob 3 blynedd.
20	Ymddiriedaeth a chydraddoldeb.	Nodwyd a chytunwyd.
21	Llai o wahaniaethu yn erbyn y boblogaeth o Loegr o fewn y gweithle ac ysgolion. Yn enwedig gydag athrawon yn bod yn anghwrtais a gwahaniaethol tuag at fyfyrwyr o Loegr.	Mae gwahaniaethu yn erbyn unrhyw genedligrwydd yn erbyn y gyfraith a bydd yn cael ei drin felly yn unol â'n polisi Urddas yn y Gweithle, polisi Urddas yn y Gweithle i Ysgolion a pholisïau gwrth-fwlio ysgolion unigol.
22	Pawb yn cael eu trin yn gyfartal	Cytunwyd. Gobeithiwn y bydd ein Cynllun Cydraddoldeb yn helpu i gyflawni hyn.
23	Sicrhau bod pobl yn cael eu haddysgu o oedran ifanc bod gwahaniaethu yn anghywir.	Cytunwyd. Gobeithiwn y bydd diweddarau polisïau gwrth-fwlio mewn ysgolion (cam gweithredu 5.3), ein hymrwymiad i Siarter Troseddau Casineb Cymorth i Ddiodefwrwr (cam gweithredu 2.2) ac ymgyrchoedd yn y cyfryngau i hybu ymwybyddiaeth a dathlu amrywiaeth (cam gweithredu 2.5) yn helpu i gyflawni hyn.
24	Mwy o addysg ar gydraddoldeb o oedran ifanc.	Gweler ymateb 23 uchod.
25	Addysgu mwy am beidio gwahaniaethu	Gweler ymateb 23 uchod.
26	Addysgu pobl, cosbi pobl am anghydraddoldeb	Gweler ymateb 23 uchod.
27	Parch.	Gweler ymateb 23 uchod.
28	Cydraddoldeb, dim barnu.	Gweler ymateb 23 uchod.
29	Rhagor o ysgolion amlddiwylliannol.	Mae ein hysgolion yn tueddu i adlewyrchu diwylliant staff, disgyblion a llywodraethwyr yr ysgol. Mae rhai ysgolion yn fwy amlddiwylliannol nag eraill.

Amcan 3: Sicrhau Ymgysylltu a Chyfranogi

Cytunodd 95% o'r ymatebion i'r arolwg ar-lein a 93% o'r Cyngor Ieuenctid y dylai hwn fod yn Amcan Cydraddoldeb i Gyngor Ceredigion. Roedd 88% o'r bobl a atebodd yr arolwg ar-lein yn cytuno y byddai'r camau gweithredu yn y cynllun yn ein helpu i gyflawni'r amcan hwn. Ond dim ond 69% o aelodau'r cyngor ieuenctid oedd yn cytuno. Gweler y graff isod.

Fe wnaethom ofyn i'r cyhoedd, **“A ydych yn meddwl y gallem wneud mwy, neu wneud pethau'n wahanol, i gyflawni'r amcan hwn yn well?”** Mae eu hatebion a'n hymatebion ni isod.

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
1	Mae'n amlwg bod angen rhoi adborth ar yr ymgynghoriadau yr ydych yn eu cynnal yn gynt ac yn gliriach fel bod pobl yn gwybod beth yw'r canlyniad a beth a benderfynwyd. Ar ôl gweld Strategaeth Ymgysylltu a Chyfranogi'r Cyngor, mae bwriad i wneud hyn, felly byddwn yn eich annog i gyflawni hynny, bydd yn helpu pawb. Mae rhai Cyngorau'n gwneud mwy ar "fe ddywedoch chi fe wnaethon ni", gallai'r Cyngor ystyried gwneud yr un peth a gwneud rhywbeth tebyg, dim byd mawr dim ond un ochr yn yr adroddiadau rydych chi'n eu	<p>Cytuno. Gobeithiwn y byddwch yn cytuno bod y ddogfen hon yn enghraifft o'r dull "fe ddywedoch chi, fe wnaethon ni" o weithredu.</p> <p>Byddwn yn defnyddio ein pecyn cymorth Ymgysylltu newydd i barhau i adeiladu ar y dull hwn o weithredu (cam gweithredu 3.6). Mae pwysigrwydd adborth prydlon a chlr wedi'i gynnwys yn y pecyn cymorth hwn.</p> <p>Rydym hefyd angen i aelodau'r cyhoedd fod yn ymwybodol o'r amser y mae'n ei gymryd i'r Cyngor ddilyn y broses ddemocrataidd yn gywir.</p>

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	cynhyrchu gan nodi'n glir beth wnaethoch chi o ganlyniad i'r adborth.	
2	Rhaid i chi sicrhau bod gennych luosogrwydd lleisiau mewn perthynas â materion 'LHDT'. Mae'n hanfodol eich bod yn gwranddo ar sefydliadau heblaw Stonewall - ee LGB Alliance, gan nad oes un ateb sy'n addas i bawb.	Cytunwyd. Rydym yn defnyddio amrywiaeth o adnoddau i ddysgu am faterion LHDT a byddwn yn parhau i gefnogi digwyddiadau Balchder Lleol.
3	Gormod o amser ac ymdrech i ddangos yn union pa mor obsesiynol am "Me too" y mae sefydliadau'r DU wedi dod	Darllenwch ein hadroddiad ymgysylltu arolwg cydraddoldeb 2023 . Mae Atodiad 3 yn dangos y sylwadau a'r enghreifftiau o brofiadau bywyd gan bobl sy'n byw neu'n gweithio yng Ngheredigion.
4	Datrys problemau sy'n bodoli mewn gwirionedd yn hytrach na dyfeisio rhai newydd.	Gweler yr ymateb uchod.
5	Ie. Cynhwyswch y nifer fawr o bobl sydd ag anabledd gweithredol oherwydd electrosensitifrwydd ac sydd felly'n cael eu hallgáu o sawl rhan o gymdeithas oherwydd y bygythiad i'w hiechyd a'u lles. Maent yn grŵp lleiafrifol y mae eu hangen brys am waith, llety a man diogel yn cael ei anwybyddu.	Mae hyn yn rhywbeth y mae angen i ni ei ddeall yn well.
6	Mae EHS yn anabledd, nam swyddogaethol oherwydd amgylchedd anhygyrch. Mae angen i'r Cyngor ystyried barn pobl ag EHS yng Ngheredigion pan fydd yn gwneud penderfyniadau ar ddarparu technolegau diwifr yn adeiladau'r cyngor a mannau cyhoeddus, megis gosod Wi-Fi yn ddiweddar yn Llanbedr Pont Steffan a threfi eraill yn y sir, rhywbeth sydd wedi effeithio'n fawr ar bobl ag EHS yn y sir, gan gynyddu eu salwch, eu poen, a'u dioddefaint a gwneud eu bywydau – sydd eisoes yn ddigon	Gweler ymateb 6 uchod

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	<p>heriol – yn fwy anodd. Mae angen i chi weithio gyda phartneriaid addas i sefydlu fforwm rhanddeiliaid EHS fel y gallwch ddeall a gweithredu enghreifftiau o arfer da yn well. Bydd hyn nid yn unig er budd y rhai yr effeithir arnynt fwyaf, ond hefyd y rhai yr effeithir arnynt yn fwy cymedrol (ac yn aml ddim yn ymwybodol), h.y. y rheini sy'n dangos rhyw lefel o electrosensitifrwydd - fel sy'n amlwg mewn cwsg, blinder, problemau iechyd meddwl a/neu gorfforol cronig.</p>	
7	<p>Hwre! Rydyn ni (<i>pobl anabl</i>) yn bodoli. Nesaf, y digartref. Fodd bynnag, rwy'n rhy gyfarwydd â "Fe wnaethom ymgynghori â'r (e.e.) Fforwm Anabledd [ac yna symud ymlaen i anwybyddu eu holl argymhellion" i fod yn gwbl argyhoeddedig.</p> <p>Awgrymaf eich bod hefyd yn cynnal digwyddiadau cymdeithasol, gwahoddiadau i ddinasyddion a ddewiswyd ar hap ond wedi'u haddasu i sicrhau amrywiaeth.</p> <p>Darparu bwyd, i gyflwyno pobl i ystod eang o fwydydd. Ond y prif beth fyddai hwyluso cyfarfod a sgwrsio gyda grwpiau Galluogi i wneud ffilmiau byr am eu bywyd yng Ngheredigion. Neu efallai pam y daethant yma os ydynt o rywle arall.</p>	<p>Rydym am ddatblygu'r Fforwm Anabledd (cam gweithredu 3.2) ac rydym yn ddiolchgar i'r aelodau sy'n rhoi o'u hamser i weithio gyda ni i helpu i wella ein gwasanaethau.</p> <p>Rydym am sefydlu fforymau rhanddeiliaid pellach (camau gweithredu 3.3 a 3.4). Byddwn yn ystyried y dull a awgrymir o gyfarfod, sgwrsio a gwneud ffilmiau byr.</p>
8	<p>Rydych chi'n gwneud gormod ar-lein a rhy ychydig wyneb yn wyneb.</p>	<p>Rydym yn ymwybodol o'r angen am wasanaethau wyneb yn wyneb. Mae ein polisi gweithio hybrid yn nodi categorïau gwaith sy'n amrywio o 'yn y gweithle' 'yn rhannol gartref/yn rhannol yn y gweithle' a 'crwydro'.</p>

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
		<p>Mae ein tîm cyswllt cwsmeriaid yn cynnig gwasanaeth wyneb yn wyneb o'n pedair prif lyfrgell, Aberystwyth, Aberaeron, Llanbedr Pont Steffan ac Aberteifi.</p> <p>Ein nod yw bod yn hyblyg o ran ble a phryd y gwneir gwaith a hefyd darparu gwasanaethau da.</p>
9	Hysbysebu cyfleoedd i ymgysylltu'n ehangach.	<p>Rydym yn hyrwyddo cyfleoedd ar y cyfryngau cymdeithasol, ar bosteri yn ein llyfrgelloedd a'n canolfannau hamdden, ar ein gwefan a thrwy e-byst wedi'u targedu at grwpiau penodol.</p> <p>Rydym wedi lansio 'Fy Nghyfrif.' Mae hyn yn galluogi pobl i ddweud wrthym os ydynt eisiau gwybod am gyfleoedd ymgysylltu ac ymgynghori. Yna gallwn gysylltu â nhw'n uniongyrchol.</p>
10	Nid yw aelodau etholedig yn cynrychioli'r amrywiaeth o fewn Ceredigion - mae yna brinder pobl sydd wedi symud i'r sir.	<p>Rydym am annog rhagor o bobl ifanc, menywod, pobl anabl, pobl LHDTG+ a phobl o gefndiroedd ethnig amrywiol i wleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau'n lleol (cam gweithredu 3.1).</p> <p>Mae dinasyddion Ceredigion yn ethol cynghorwyr. Rydym yn hybu amrywiaeth yn unol â'r nodweddion gwarchoddedig yn Neddf Cydraddoldeb 2010.</p>
11	Nid yw 'datblygu aelodaeth' y fforwm anabledd yn ddigon - mae hygyrchedd o gwmpas Ceredigion ar gyfer trafndiaeth gyhoeddus yn wael - yn Llandysul mae 1 bws y dydd ac fe wrthododd hwnnw fy nghadair olwyn yn ddiweddar gan nad oedd y gyrrwr yn gwybod sut i weithredu lifft y gadair olwyn. Nid yw cyfranogiad yn bodoli os nad oes trafndiaeth!	<p>Mae darparu trafndiaeth gyhoeddus sy'n fforddiadwy i'r teithiwr yn ogystal â darparwr y drafnidiaeth yn her enfawr.</p> <p>Gweler cam gweithredu 4.10: Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu atebion teithio cynaliadwy a fforddiadwy.</p> <p>Er nad yw'n ysbrydoledig, teimlwn fod y cam gweithredu hwn yn realistig yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni.</p>

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
12	Meithrin mwy o wybodaeth a dealltwriaeth am niwroamrywiaeth - o fewn ein staff presennol ac ar gyfer cwsmeriaid / staff y dyfodol.	Gall staff y Cyngor neilltuo lle ar ein cwrs hyfforddi 'Niwroamrywiaeth yn y Gweithle ar gyfer Rheolwyr a Staff Adnoddau Dynol.' Mae yna hefyd 2 fodiwl e-ddysgu 'Deall Awtistiaeth'.
13	Ni ddylai fod gwahaniaeth beth yw lliw/oedran/rhyw/... person os yw'n briodol i wneud y swydd. Dim ond cael y PERSON GORAU yn y swydd. Mae'n ddibwrpas cael 1 gwryw/1 fenyw/1 du/1 gwyn.... person ar y gweithlu os na allant/na fydd yn gwneud y swydd yn iawn.	Credwn y dylai gweithlu'r sector cyhoeddus gynrychioli'r boblogaeth y mae'n ei gwasanaethu ar bob lefel o'r sefydliad. Gwneir pob penodiad i waith cyflogedig gyda Chyngor Sir Ceredigion ar sail teilyngdod. Mae ein meini prawf dethol yn seiliedig ar allu'r person i wneud y swydd fel y'i diffinnir gan y disgrifiad o'r swydd a manyleb y person.
14	Mae angen i chi wneud mwy gyda phobl, yn hytrach na thros bobl. Mae angen i ni gael ein harwain gan bobl sy'n profi'r holl bethau hyn yn hytrach na phobl nad oes ganddynt ddealltwriaeth wirioneddol o'r materion.	Cytunwyd. Mae ein gwasanaethau Gydol Oes a Llesiant yn cael eu darparu yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru). Mae hon yn gyfraith sy'n rhoi mwy o lais i bobl yn y gofal a'r cymorth a gawsant. Mae'n ymwneud â phobl yn gwneud penderfyniadau am eu gofal mewn partneriaeth â gweithwyr proffesiynol. Yn ogystal â hyn, mae pob panel cyfweld ar gyfer swyddi ym maes gofal cymdeithasol yn cynnwys rhywun â phrofiad bywyd.
15	Os nad yw pobl yn cymryd rhan sut ydyn ni'n gwybod beth maen nhw ei eisiau.	Cytunwyd.
16	mae angen i ni addysgu unigolion mewn addysg ei bod yn werth mynd i weithio a pheidio ag aros gartref i fod ar fudd-daliadau yr ymgyrch i fod yn rhan o gymuned collodd ystyr sy'n golygu ei fod yn cael effaith aruthrol ar les meddyliol. Teimlo ar goll ac yn unig - dylai rhyng-ghenedlaeth fod yn haws i'w gydlynu	Cytunwyd. Nid yw hwn yn gam gweithredu penodol yn ein Cynllun Cydraddoldeb, ond rydym yn olrhain nifer y bobl sy'n hawlio budd-daliadau oherwydd eu bod yn ddi-waith. Rydym yn cynnig amrywiaeth o wasanaethau i helpu pobl i gael addysg, gwaith neu hyfforddiant. Ni all rhai pobl weithio oherwydd bod ganddynt gyfrifoldebau gofalu neu broblemau iechyd. Mae ein tîm Gofalwyr a

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
		Chymuned yn helpu pobl yn eu cymunedau i leihau teimladau o unigrwydd ac unigedd.
17	gofyn am wirfoddolwyr o blith aelodau grwpiau nodweddion gwarchoddedig i rannu eu profiadau a'u disgwyliadau	Cytunwyd. Byddwn yn gwneud hyn gyda'r Fforwm Anabledd presennol a fforwm BAME a fforwm LHDTTC+ yr ydym am eu datblygu (camau gweithredu 3.2, 3.3 a 3.4)
18	Mae angen fforwm rhanddeiliaid Menywod - mae menywod yn wynebu anghydraddoldeb o fewn grwpiau lleiafrifol.	Sylw wedi ei nodi.

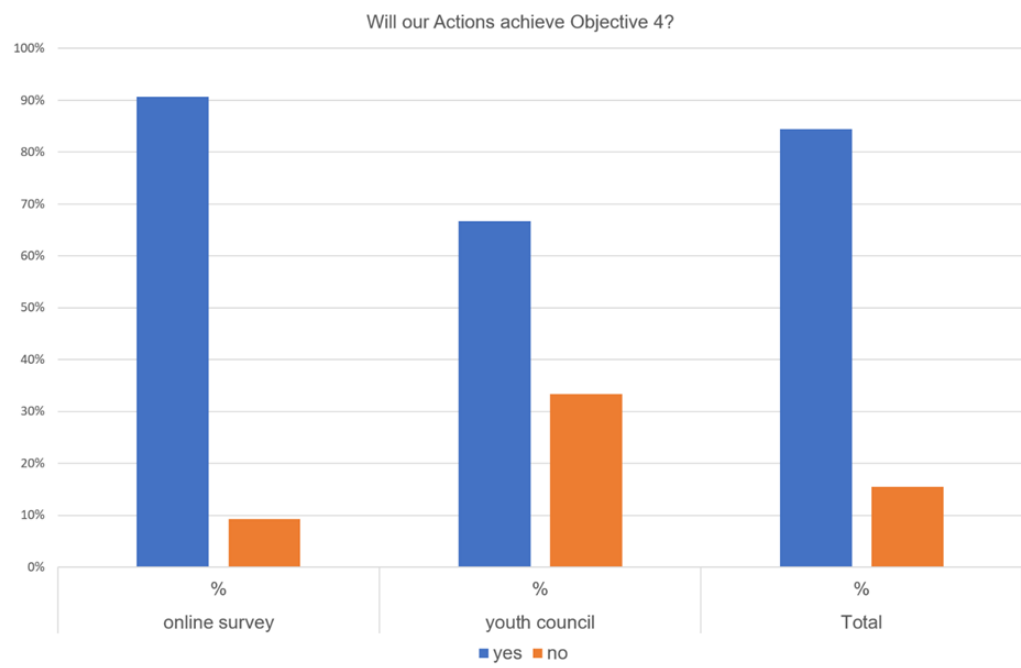
Fe wnaethom ofyn i aelodau Cyngor Ieuenctid Ceredigion sut y gallem ei gwneud yn haws i bobl o gefndiroedd gwahanol gymryd rhan mewn penderfyniadau. Mae eu sylwadau a'n hymatebion ni isod.

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
19	Arolygon dienw	Nodwyd, mae'r rhan fwyaf o arolygon y cyngor yn ddienw.
20	Mwy o hygyrchedd	Nodwyd. Gobeithiwn y bydd y camau gweithredu yn ein Cynllun Cydraddoldeb yn ein helpu i gyflawni hyn.
21	Sicrhau llefydd i bobl allu rhoi eu barn	Rydym bob amser yn chwilio am ragor o ffyrdd o hybu cyfleoedd i ymgysylltu â ni a gofyn am farn pobl. Rydym yn hyrwyddo cyfleoedd ar y cyfryngau cymdeithasol, ar bosteri yn ein llyfrgelloedd a'n canolfannau hamdden, ar ein gwefan a thrwy e-byst wedi'u targedu at grwpiau penodol. Rydym wedi lansio 'Fy Nghyfrif.' Mae hyn yn galluogi pobl i ddweud wrthym os ydynt eisiau gwybod am gyfleoedd ymgysylltu ac ymgynghori. Yna gallwn gysylltu â nhw'n uniongyrchol.
22	Ei hysbysebu'n fwy, gwneud rhagor o bobl yn ymwybodol.	Gweler ymateb 22 uchod.
23	Sicrhewch rhagor o gyfleoedd i bobl gynnig eu barn.	Gweler ymateb 22 uchod.
24	Gofynnwch am farn pobl	Gweler ymateb 22 uchod.

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
25	Estynnwch allan i wahanol grwpiau a sefydliadau, ei hysbysebu.	Gweler ymateb 22 uchod.
26	Hawdd rhoi gwybod am wahaniaethu neu drosedd casineb	Byddwn yn parhau i weithio gyda Chymorth i Ddiodefwyr a'n Tîm Cydlyniant Cymunedol Rhanbarthol i godi ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb a sicrhau ei bod yn hawdd rhoi gwybod am achosion o Droseddau Casineb (cam gweithredu 2.2).
27	Gwneud yn siŵr fod lleisiau yn cael eu clywed. A ddim wedi'i anwybyddu.	Mae ymatebion i ymgyrchoedd ymgysylltu ac ymgynghori fel arfer yn cael eu cynnwys mewn adroddiadau i Gynghorwyr Sir Ceredigion. Nhw sy'n gwneud y penderfyniad terfynol ar newidiadau i wasanaethau a pholisïau newydd. Cyflwynir cofnodion holl gyfarfodydd y Cyngor leuenctid i Gabinet Ceredigion.
28	Sicrhau bod lleisiau yn cael eu clywed.	Gweler ymateb 28 uchod.
29	Gwnewch yn siŵr bod llais pawb yn cael ei ystyried, rhagor o gyfleoedd i godi llais.	Gweler ymateb 28 uchod. Rydym bob amser yn chwilio am ragor o ffyrdd o hyrwyddo cyfleoedd i ymgysylltu â ni a gofyn am farn pobl.
30	Dim dyfarniad, gwnewch yn siŵr bod pethau'n hygyrch ac yn ddiogel.	Cytunwyd. Gobeithiwn y bydd ein Cynllun Cydraddoldeb yn helpu i gyflawni hyn.
31	Siarad yn ddiennw, i greu amgylchedd diogel.	Mae'r rhan fwyaf o arolygon y cyngor yn ddiennw.
32	Arolygon diennw	Gweler ymateb 33 uchod. Byddwn yn annog staff y cyngor sy'n cynnal ymgynghoriadau wyneb yn wyneb i fynd â blwch diennw gyda nhw.
33	Bod â blwch diennw.	Gweler yr ymateb uchod.
34	Caniatáu i bobl ddweud eu barn mewn ffordd y maent yn hyderus ynnddi, boed hynny trwy e-bost, traethawd, siarad, cynigion (nad ydynt yn ymosodol) ac ati.	Byddwn yn cynnwys eich awgrym yn ein pecyn cymorth Ymgysylltu newydd i staff.

Amcan 4: Sicrhau Urddas, Parch a Mynediad at Wasanaethau

Cytunodd 100% o'r ymatebion i'r arolwg ar-lein ac 88% o'r Cyngor Ieuenctid y dylai hwn fod yn Amcan Cydraddoldeb i Gyngor Ceredigion. Cytunodd 91% o'r ymatebwyr i'r arolwg ar-lein y byddai'r camau gweithredu yn y cynllun yn ein helpu i gyflawni'r amcan hwn. Ond dim ond 67% o aelodau'r cyngor ieuenctid oedd yn cytuno. Gweler y graff isod.

Fe wnaethom ofyn i'r cyhoedd, **“A ydych yn meddwl y gallem wneud mwy, neu wneud pethau'n wahanol, i gyflawni'r amcan hwn yn well?”** Mae eu hatebion a'n hymatebion ni isod.

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
1	Nac ydw, ond hoffwn bwysleisio pwysigrwydd gwneud gwefan y Cyngor yn fwy hygyrch.	Cytunwyd. Mae hyn wedi'i gynnwys yn y cynllun (cam gweithredu 4.6).
2	RHAID i'ch strategaeth 'Toiledau i Bawb' gynnwys cadw cyfleusterau toiledau un rhyw ym mhob achos. Gallwch ychwanegu trydydd opsiwn 'neillryw' ar gyfer y rheini sydd eu hangen, ond mae toiledau un rhyw yn ofynnol yn ôl y gyfraith - mewn	Byddwn yn cymryd hyn i ystyriaeth fel rhan o'r adolygiad o'n Strategaeth Toiledau (cam gweithredu 4.9)

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	<p>ysgolion i blant dros 8 oed mae'n rhaid i doiledau gael eu gwahanu yn ôl rhyw yn ôl y gyfraith. Ar gyfer toiledau cyhoeddus, er diogelwch, rhaid darparu un rhyw oni bai bod y toiled yn un sengl gyda chyfleusterau ymolchi caeedig.</p>	
3	<p>Arian ychwanegol. Mae seilwaith cyfyngedig, mae'n anodd cael mynediad at rai gwasanaethau heb geir. Hefyd ceisiwch beidio â bod yn rhy ragnodol - mae'r cymunedau presennol yn y tymor hwy eisiau cael eu gadael ar eu pennau eu hunain ac maent yn mwynhau byw ar wahân - mae mewnfudwyr trefol i'w gweld eisiau bod mewn cymunedau ac i roi gwerth ariannol ar dyddynnod ac ati. I'r rheini sydd am gael eu gadael ar eu pennau eu hunain, urddas a pharch yw sylweddoli eu bod yn hoffi ac eisiau byw bywydau mwy ynysig.</p>	<p>Cytunwyd. Mae'n anodd datblygu'r seilwaith yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni. Mae staff y cyngor wedi'u lleoli ym mhob llyfrgell, canolfan hamdden a chanolfan les a redir gan y cyngor ond mae'r rhain wedi'u lleoli yn y trefi. Gwnawn ein gorau i ddod â gwasanaethau allan i bobl sydd eu hangen ac i ddarparu gwasanaethau ar-lein, lle bo hyn yn briodol. Rydym yn cydnabod y ffaith na all pawb ddefnyddio gwasanaethau ar-lein.</p>
4	<p>Gwnewch yn siŵr eich bod hefyd yn cynnwys effaith amgylcheddol a chadwraeth wrth adeiladu. Byddwch yn dweud "wrth gwrs" ond cymerwch y peth o ddifrif a pheidiwch â gadael i gyllid fod yn ffactor sy'n penderfynu. Ymdrechwch i ddod o hyd i ofod segur sydd eisoes yn bodoli yn y trefi. Ond hefyd penodwch swyddog a thîm cadwraeth i warchod ein treftadaeth adeiledig. Peidiwch â gadael i hynny gael ei ddifetha am byth oherwydd yr angen brys presennol. Darparwch gyllid fel y gall perchnogion adeiladau hanesyddol wneud atgyweiriadau mewn modd sympathetig (dim mwy o uPVC) -</p>	<p>Mae angen rhyw fath o arolwg ac asesiad ecolegol ar y rhan fwyaf o geisiadau cynllunio, yn dibynnu ar y safle a'r bwriad. Rhaid i bob cais cynllunio gynnwys gwelliannau bioamrywiaeth sy'n benodol i'r safle (yn ogystal ag iawndal a mesurau lliniaru).</p> <p>Rydym yn dilyn egwyddorion Polisi Cynllunio Cymru sy'n datgan y dylem ystyried tir a ddatblygwyd o'r blaen a/neu safleoedd nas defnyddir ddigon o fewn aneddiadau presennol yn gyntaf a safleoedd ar gyrion aneddiadau yn y cam nesaf.</p> <p>Mae ein Swyddog Rheoli Datblygu Arbenigol (Treftadaeth Adeiledig) yn drafftio nodyn cyfarwyddyd ar ffenestri mewn</p>

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	adeiladwch gyda llygad tuag at y dyfodol ac at y gorffennol	ardaloedd cadwraeth ac adeiladau rhestredig. Nid oes gennym reolaeth dros y defnydd o uPVC mewn anheddau mewn llawer o ardaloedd cadwraeth. Gall hyn newid os cymhwysir Cyfarwyddyd Erthygl 4(2) i ragor o ardaloedd cadwraeth.
5	Stopiwch gyfarfodydd ar-lein a chwrddwch â'ch cwsmeriaid wyneb yn wyneb.	<p>Rydym yn cydnabod rhai o ddiffygion cyfarfod ar-lein. Rydym yn diweddarau ein technoleg fel y gallwn wella'r profiad ar-lein. Rydym yn cynnig cyfarfodydd hybrid fel y gall pobl fynychu yn bersonol neu'n rhithwir. Rydym yn ymwybodol o'r angen am wasanaethau wyneb yn wyneb.</p> <p>Mae ein polisi gweithio hybrid yn nodi categorïau gwaith sy'n amrywio o 'yn y gweithle' 'yn rhannol gartref/yn rhannol yn y gweithle' a 'crwydro.'</p> <p>Mae ein tîm cyswllt cwsmeriaid yn cynnig gwasanaeth wyneb yn wyneb o'n pedair prif lyfrgell, Aberystwyth, Aberaeron, Llanbedr Pont Steffan ac Aberteifi. Mae ein tîm Gofalwyr a Chymorth Cymunedol allan yn cyfarfod cwsmeriaid wyneb yn wyneb yn rheolaidd.</p>
6	Ydw, mynd i'r afael ar fyrder â'r angen am dai diogel i bobl ag anabledd gweithredol ac sydd ar hyn o bryd yn ddigartref ac yn ddi-waith oherwydd gorsensitifrwydd trydanol.	Mae gorsensitifrwydd trydanol yn rhywbeth y mae angen i ni ei ddeall yn well.
7	Ar hyn o bryd nid oes dim darpariaeth o ran tai ar gyfer pobl ag EHS yng Ngheredigion. Unwaith eto, mae angen i chi weithio ar fyrder gyda phartneriaid addas i sefydlu fforwm rhanddeiliaid EHS fel y gallwch ddeall enghreifftiau o arfer da yn well a rhoi atebion priodol, parhaol ar waith yn gyflym i'r sefyllfa dai ddifrifol afiach ac annynol y mae llawer o'r rheini sydd ag EHS yn ei	Gweler ymateb 6 uchod.

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	<p>hwynebu heddiw. Gallai, a dylai, y Cyngor fod yn chwarae rhan flaenllaw wrth gydnabod y garfan hon a'u hawliau a'u hanghenion sylfaenol yn y maes hwn yn ddigonol, gan helpu i fynd i'r afael â'r argyfwng tai EHS o fewn yr argyfwng tai/digartrefedd sy'n cydio yn y genedl ar hyn o bryd. Mae trafndiaeth gyhoeddus yn anhygyrch i bobl ag EHS oherwydd presenoldeb Wi-Fi a ffonau clyfar ar fysiau a threnau. Maent, ar y cyfan, yn cael eu gorfodi i gwtogi ar eu symudiadau/dibynnu'n fwy felly ar eraill nag yr hoffent (ystyriwch: ynysigrwydd, dibyniaeth ar eraill, diffyg annibyniaeth) a/neu ddefnyddio eu trafndiaeth eu hunain, gyda'r holl gostau, risgiau, a chymhlethdod y mae'r pethau hyn yn ei olygu.</p>	
8	<p>Mae'r cyngor wedi sôn am wneud y pethau hyn dros yr 20 mlynedd+ diwethaf a bu mwy o oedi ac ymchwil na gwneud unrhyw beth mewn gwirionedd. Mae'r system o ethol cynghorwyr yn atgyfnerthu'r status quo. Prin fod angen unrhyw ysgogiad ystyrlon ar gyfer newid.</p>	<p>Mae adroddiadau monitro blynyddol ar ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol cyfredol yn dangos cynnydd cyson. Gellir gweld y rhain ar ein gwefan Cynllun ac Amcanion Cydraddoldeb Strategol - Cyngor Sir Ceredigion.</p> <p>Gellir darparu copïau papur ar gais.</p> <p>Gall ein rheolwr Cydraddoldeb a Chynhwysiant gwrdd ag unrhyw un a hoffai fynd drwy'r rhain yn fwy manwl.</p> <p>Mae dinasyddion Ceredigion yn ethol ein Cynghorwyr yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.</p>
9	<p>Geiriau da ond mae eich hanes blaenorol yn awgrymu na fydd dim byd yn newid.</p>	<p>Gweler yr ymateb uchod.</p>

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
10	Rhowch y gorau i godi tâl am doiledau. Nid oes dim urddas yn y sefyllfa honno.	<p>Dangosodd ein hymgyngoriad diwethaf ar doiledau cyhoeddus (2019) fod 66% o ymatebwyr yn fodlon talu i ddefnyddio Cyfleusterau Cyhoeddus. Gyda'r rhagolygon o doriadau i'r gyllideb yn y dyfodol mae'n bwysig codi referniw er mwyn cynnal y cyfleusterau hyn.</p> <p>Mae adolygiad o'n Strategaeth Toiledau wedi'i gynnwys yn ein Cynllun Cydraddoldeb (cam gweithredu 4.9)</p>
11	Mae datblygu atebion teithio fforddiadwy yn allweddol i'r gymuned anabl er mwyn cael mynediad at wasanaethau. Fel arfer rwy'n gyrru (mewn car wedi'i addasu, rwy'n defnyddio cadair olwyn) a gallaf gael mynediad at wasanaethau ond yn ddiweddar torrais fy mhigwrn ac felly ni allaf yrru. O'r herwydd ni allaf gael mynediad at ddim byd o gwbl ac rwy'n sownd yn y tŷ gan fod allt serth i'r pentref, y ganolfan hamdden, y llyfrgell a'r safle bws. Byddai'r Bwca bws yn fy nghasglu ar ddiwedd y ffordd, ond nid yw'r gwasanaeth hwnnw ar gael mwyach.	<p>Mae darparu trafndiaeth gyhoeddus sy'n fforddiadwy i'r teithiwr yn ogystal â darparwr y drafnidiaeth yn her enfawr.</p> <p>Gweler cam gweithredu 4.10: Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu atebion teithio cynaliadwy a fforddiadwy.</p> <p>Er nad yw'n ysbrydoledig, teimlwn fod y cam hwn yn realistig yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni.</p>
1 2	Credaf y dylai unrhyw un sy'n dymuno siarad/ysgrifennu Cymraeg allu gwneud hynny os yn bosibl, fodd bynnag, os yw penodi person sy'n siarad Cymraeg uwchlaw siaradwr di-Gymraeg â chymwysterau gwell yn golygu bod y swydd yn cael ei gwneud i safon is, yna mae hynny'n ddisynnwyr. Credaf hefyd ei bod yn anghywir i orfodi siarad Cymraeg ar bobl nad ydynt yn dymuno ei siarad. Rwy'n deall, wrth fyw yng Nghymru, y byddaf yn gweld/clywed Cymraeg yn rheolaidd, ond ni ddylai hynny	<p>Rydym yn sefydliad dwyieithog; mae rhai swyddi yn gorfod cael eu gwneud gan siaradwr Cymraeg. Fodd bynnag, byddwn yn awr yn mabwysiadu dull continwwm o gyflawni sgiliau iaith. Byddwn yn disgwyl i ymgeiswyr llwyddiannus ddangos gwelliant cyson yn eu sgiliau iaith.</p> <p>Ein polisi yw gofyn i bobl beth yw eu dewis iaith a pharhau yn yr iaith honno. Os ydych wedi dweud wrthym mai Saesneg yw eich dewis iaith, dylid cofnodi hyn, a byddem yn parhau i ddarparu gwasanaeth trwy gyfrwng y Saesneg i chi.</p>

	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
	olygu fy mod yn teimlo rheidrwydd i ddysgu Cymraeg.	
13	Byddwch yn agored	Ein nod yw bod yn dryloyw ac yn agored gyda holl fusnes y Cyngor.
14	Byddwch yn agored ac yn dryloyw ynghylch yr hyn yr ydych yn ei wneud, yn enwedig ym maes tai a thrafnidiaeth.	Gweler yr ymateb uchod.
15	Ni fydd gwneud toriadau mewn gwasanaethau gofal yn caniatáu hyn, os byddwch yn buddsoddi mewn darparu gofal mae'n cadw pobl yn ddiogel yn eu cartrefi. Gall Gofal Ychwanegol alluogi pobl i fyw gartref yn ddiogel gyda darpariaethau wedi'u sefydlu i agor y cyfathrebu rhwng nyrsys ardal, meddygon teulu ac ati gan arbed arian i'r GIG a'r cyngor yn y tymor hir. Mae gwasanaeth Lles Delta yn gwneud gwahaniaeth enfawr ym mywydau'r boblogaeth sy'n heneiddio, gellir defnyddio technoleg ymhellach i gadw pobl yn ddiogel.	Y gyllideb ar gyfer 2023-24 ar gyfer ein gwasanaeth Gofal a Llesiant Gydol Oes yw £53m. Rydym yn rhagweld gorwariant o tua £3.5m. Mae'r sefyllfa ariannol yn hynod heriol. Mae ein Cynllun Ariannol Tymor Canolig ar gyfer 2024-25 yn nodi bwlch £8.5m yn y gyllideb a gofyniad £6.4m o ran arbedion. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod manteision dull 'buddsoddi i arbed' o weithredu. Ariennir gwasanaeth Delta Connect gan y Gronfa Integreiddio Rhanbarthol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2022-2027 Llywodraeth Cymru drwy Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru.
16	Ychwanegwch 'pobl ifanc' at y mesur llwyddiant ar gyfer Cam Gweithredu 3.1.	Cam gweithredu 3.1 wedi'i ddiwygio.

Fe wnaethom ofyn i aelodau Cyngor Ieuenctid Ceredigion sut y gallem ei gwneud yn haws i bobl gael mynediad at wasanaethau'r Cyngor. Mae eu sylwadau a'n ymatebion ni isod.

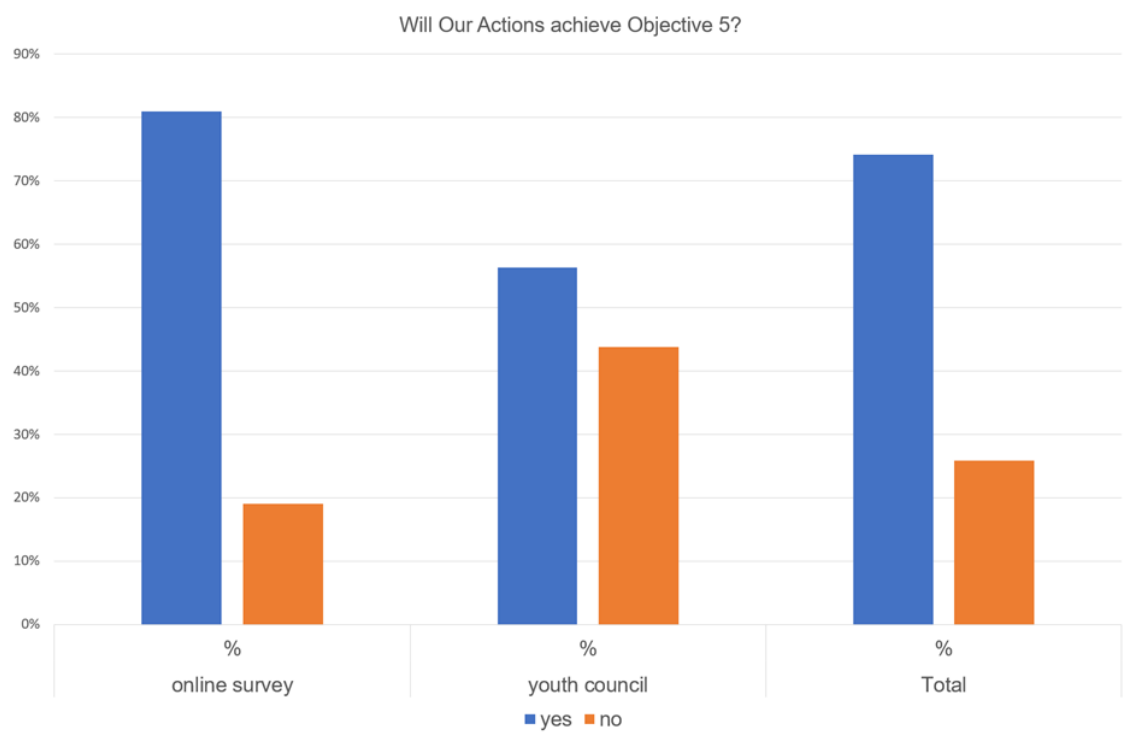
	Sylwadau	Ymatebion Cyngor Sir Ceredigion
17	Gwefannau	Mae ein gwefan Cyngor Sir Ceredigion County Council yn cael ei diweddarau'n barhaus. Rydym bob amser yn gweithio i'w gwella a'i gwneud yn haws i'w defnyddio.
18	Ar lein neu rif ffôn gall ffonio am fanylion	Gweler yr ymateb uchod. Gall pobl hefyd ffonio'r Cyngor yn ystod ein horiau gwaith arferol.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
19	Gwefan hawdd ei deall sy'n darparu ar gyfer pobl ag anableddau.	Mae dros 90% o'n gwefan wedi cyrraedd safon hygyrchedd AAA. Mae'r 10% sy'n weddill oherwydd y defnydd o ddogfennau pdf sydd bron yn amhosibl eu gwneud yn hygyrch. Byddwn yn parhau i wella hygyrchedd neu ein gwefan o dan ein Cynllun Cydraddoldeb newydd (cam gweithredu 4.6).
20	Bod ar gyfryngau cymdeithasol	<p>Mae gan ein tudalen Facebook Cymraeg – Cyngor Sir Ceredigion – 2,000 o ddilynwyr.</p> <p>Mae gan ein tudalen Facebook Saesneg – Ceredigion County Council – 16,800 o ddilynwyr.</p> <p>Yn ogystal â phrif dudalen Facebook y Cyngor, mae 15 tudalen Facebook yn cael eu rhedeg gan wasanaethau unigol y Cyngor. Mae gan ysgolion Ceredigion eu tudalennau Facebook eu hunain hefyd.</p> <p>Mae gennym ni 2,600 o ddilynwyr ein cyfrif Cymraeg ar X (Twitter gynt) ac 8,700 o ddilynwyr ein cyfrif Saesneg ar X.</p> <p>Yn ogystal â'n prif gyfrif Cyngor ar X, mae 9 o gyfrifon X yn cael eu rhedeg gan wasanaethau unigol y Cyngor.</p> <p>Mae gan ein cyfrif Instagram – caruceredigion 1,600 o ddilynwyr.</p> <p><i>(Ffigyrau yn gywir ar 05/01/24)</i></p>
21	Cyfryngau cymdeithasol, a hygyrchedd i bobl anabl.	<p>Gweler ymateb 20 uchod.</p> <p>Gobeithiwn y bydd ein Cynllun Cydraddoldeb yn gwella hygyrchedd i bobl anabl ymhellach.</p>
22	Mwy o ymwybyddiaeth o wasanaethau sydd ar gael ar y cyfryngau cymdeithasol yn ddwyieithog	Mae holl wasanaethau a negeseuon Cyngor Sir Ceredigion ar y cyfryngau cymdeithasol yn ddwyieithog.
23	Mwy o wybodaeth yn yr ieithoedd. Pwyleg, Romani ac ati.	Gallwn ddarparu gwybodaeth mewn ieithoedd eraill ar gais.
24	Sicrhewch fod rampiau ar gael ar gyfer defnyddwyr cadeiriau olwyn	Mae holl adeiladau'r cyngor sydd ar agor i'r cyhoedd yn gwbl hygyrch. Mae hygyrchedd

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
		yn ystyriaeth bwysig wrth ddylunio unrhyw ddatblygiad newydd.
25	Siaradwch Gymraeg a Saesneg	Mae holl wasanaethau Cyngor Sir Ceredigion yn ddwyieithog.
26	Siaradwch amdano mewn taflenni ysgol, hysbysebion.	Nodwyd.
27	Angen sicrhau fod accessibility yn dda. A ddim wedi neud yn wili nili.	Cytunwyd. Gobeithiwn y bydd ein Cynllun Cydraddoldeb yn ein helpu i gyflawni hyn.
28	Caniatewch yr opsiwn i gael ymweliad cartref ar gyfer pobl â phroblemau iechyd meddwl neu anableddau.	Mae ein tîm gofal cymdeithasol, sy'n rhan o'n gwasanaeth Gydol Oes a Llesiant, yn cynnig ymweliadau cartref.
29	Creu negeseuon neu erthyglau newyddion ar-lein sy'n cynnig cyfleoedd i bobl.	Rydym yn hyrwyddo ein gwasanaethau ar ein tudalennau ar y cyfryngau cymdeithasol ac mewn erthyglau newyddion a ryddhawyd i'r wasg leol.
30	Creu fforwm neu wefan lle gallai pobl gael mynediad at y gwasanaethau hyn ar-lein ac yn ddienw. Ei hysbysebu i bob oed, hil ac ati. I wneud yn siŵr ei fod yn hysbys i fod yn gyfartal ac amrywiol.	Mae llawer o'n gwasanaethau bellach ar gael ar-lein. Yn anffodus ni allwn ddarparu gwasanaethau i bobl sy'n aros yn ddienw. Mae cyfrinachedd yn bwysig iawn i ni ac mae gennym brosesau llym o ran diogelu data.
31	Gofynnwch i bobl anabl beth fyddai orau iddynt.	Mae Fforwm Anabledd Ceredigion yn cyfarfod bob 3 mis. Mae angen i ni ddenu rhagor o bobl i ymuno. Mae hyn wedi'i gynnwys yn ein Cynllun Cydraddoldeb (cam gweithredu 3.2).

Amcan 5: Darparu Addysg Deg a Chynhwysol

Cytunodd 95% o'r ymatebion i'r arolwg ar-lein ac 88% o'r Cyngor leuenctid y dylai hwn fod yn Amcan Cydraddoldeb i Gyngor Ceredigion. Fodd bynnag, dim ond 81% o'r ymatebwyr i'r arolwg ar-lein a gytunodd y byddai'r camau gweithredu yn y cynllun yn ein helpu i gyflawni'r amcan hwn. Dim ond 56% o aelodau'r cyngor ieuenctid oedd yn cytuno. Gweler y graff isod.

Fe wnaethom ofyn i'r cyhoedd, **“A ydych yn meddwl y gallem wneud mwy, neu wneud pethau'n wahanol, i gyflawni'r amcan hwn yn well?”** Mae eu hatebion a'n hymatebion ni isod.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
1	Nid yw Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi 'canllawiau traws i ysgolion' eto felly byddai'n ffôl dweud y byddwch yn eu gweithredu heb weld eu cynnwys. Tynnwyd y pecyn cymorth traws presennol yng Ngheredigion yn ôl yn 2020 pan heriwyd pecynnau cymorth tebyg yn y Deyrnas Unedig yn y llys oherwydd canllawiau gwallus a oedd yn gwrth-ddweud cyfraith cydraddoldeb. Mae modd trin pobl ifanc sydd ag anghydweddiad hunaniaeth rhywedd â pharch ond ni ddylai fod ar draul y mwyafrif. Rhaid i doiledau a chyfleusterau newid aros yn un rhyw er diogelwch ac urddas POB disgybl.	Cytuno, mae'n anodd ateb yn llawn heb ganllawiau traws gan Lywodraeth Cymru. Mae llais y disgybl yn allweddol. Byddwn yn dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru o ran darparu toiledau a chyfleusterau newid ysgolion.
2	Mae pwyntiau a & b yn anodd eu cyrraedd. Nid yw'r cyhoedd, rhieni ac ati wedi cael gwybod am ganllawiau	Gweler ymateb 1 uchod ynghylch canllawiau traws i ysgolion.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	traws Llywodraeth Cymru ar gyfer ysgolion. Os oes gan ysgol 1 plentyn sy'n nodi ei fod yn wahanol i ryw ei eni, yna rhaid adlewyrchu hyn ar gorff llywodraethu'r ysgol?	Dylai cyrff llywodraethu ysgolion gynrychioli'r boblogaeth y mae'r ysgol yn darparu ar ei chyfer. Mae pob corff llywodraethu yn dilyn Canllawiau Llywodraeth Cymru wrth recriwtio llywodraethwyr. Caiff ceisiadau eu barnu yn ôl teilyngdod a set sgiliau.
3	Gormod o bwyslais ar y Gymraeg mewn addysg. Mae hyn yn creu rhwystrau i ddysgu ac nid yw'n gwneud i bobl deimlo'n gyfartal. Mae hyn yn golygu nad yw'r polisi yn gynhwysol ac yn deg.	Anelwn at addysgu disgyblion fel eu bod yn gwbl ddwyieithog erbyn iddynt adael yr ysgol gynradd. Mae hyn yn golygu y bydd disgyblion yn gallu cymryd rhan lawn yn y gymuned ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Mae hyn yn unol â Chwricwlwm i Gymru Llywodraeth Cymru ac mae'n cefnogi Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
4	Dydw i ddim yn deall sut y gall gwneud i blant Saesneg eu hiaith ddysgu pynciau yn y Gymraeg fod mor gynhyrchiol o ran cyflawniad â dysgu yn eu hiaith gyntaf. Sut gallan nhw ddeall beth sydd yn bwnc estron iddyn nhw pan maen nhw efallai yn cael trafferth deall y geiriau sylfaenol yn y Gymraeg - heb sôn am eiriau technegol y pwnc.	Mae anfanteision i fod yn ddwyieithog, ond mae'r manteision yn drech o lawer. Mae ymchwil rhyngwladol yn cadarnhau bod plant dwyieithog yn gallu meddwl yn fwy creadigol ac yn tueddu i sgorio'n uwch mewn profion IQ na phlant sy'n siarad un iaith yn unig. Mae angen y gallu i siarad Cymraeg a Saesneg ar tua 40% o ddisgrifiadau swyddi yng Nghymru. Ar gyfartaledd, mae pobl ddwyieithog yn ennill rhwng 8% a 10% yn rhagor o gyflog oherwydd eu gallu i weithio mewn dwy iaith (Dr Colin Baker, Prifysgol Bangor).
5	Treuliwch ragor o amser ar fwyafrifoedd nid lleiafrifoedd.	Mae grwpiau lleiafrifol yn tueddu i brofi mwy o anfantais na grwpiau mwyafrifol. Mae hyn yn creu anghydraddoldeb. Nod ein Cynllun Cydraddoldeb yw lleihau anghydraddoldeb.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
6	Mae gormod o amser yn cael ei dreulio yn delio â lleiafrifoedd. Mae y tu hwnt i reswm.	Gweler ymateb 5 uchod.
7	Mae darpariaethau ADY mewn ysgolion yn wael. Nid yw Trandep ac ati yn gweithio! Rhieni yn gorfod talu am diwtoriaid preifat gan nad yw darpariaethau mewn ysgolion yn ddigon da. Nid yw'r system addysg wedi'i gwneud ar gyfer unrhyw blant nad ydynt yn 'gyffredin'	Mae darpariaeth ADY yn ysgolion Ceredigion wedi cael ei monitro gan yr Awdurdod Lleol ac Estyn a chanfuwyd ei bod yn effeithiol. Mae staff yn cael hyfforddiant parhaus ar gyfer cyflwyno darpariaeth ddysgu ychwanegol effeithiol a phroffedig a strategaethau cynhwysol.
8	Gwnes i ddarganfod yn 59 oed fy mod i, fel fy mab, ag ADHD. Rwyf wedi bod yn aros 2½ mlynedd am ddiagnosis ac nid yw'r ganolfan yng Nghaerfyrddin hyd yn oed yn ateb e-byst. Gwnewch rywbeth i gynorthwyo'r bwrdd iechyd i gyflymu. Cyflogwch hyfforddwr i helpu pobl gyda'u hanawsterau TG. Mae cyrsiau'n dda, ond rhywbeth llai strwythuredig i ateb ymholiadau achlysurol	Mater i Fwrdd Iechyd Hywel Dda yw diagnosis o ADHD. Mae ein tîm o Gysylltwyr Cymunedol yn cynnig sesiynau galw heibio rheolaidd ar draws y sir. Maent yn cyfeirio pobl at yr ystod o gyrsiau TG sydd ar gael a gallant hefyd helpu gydag ymholiadau achlysurol ar y pryd. Mae ein tîm Dysgu Oedolion - Dysgu Bro, hefyd yn cynnig sesiynau cyngor TG galw heibio. Cysylltwch â'r Cyngor i ofyn am y sesiwn galw heibio nesaf yn eich ardal.
9	Dylai fod gan ysgolion allu'r rhyngwrdd ar ffurf wifredig yn lle wi-fi fel nad yw plant a myfyrwyr electrosensitif yn cael eu heithrio o addysg a bod plant eraill yn cael eu hamddiffyn rhag unrhyw niwed i'w hiechyd. Gweler bioinitiative.org am dystiolaeth o niwed o dechnoleg ddiwifr, gan gynnwys wi-fi, ffonau, mastiau a mesuryddion clyfar.	Mae gorsensitifrwydd trydanol yn rhywbeth y mae angen i ni ei ddeall yn well.
10	Eto, mae plant ag EHS yn y sir yn cael eu heithrio o'r ysgol oherwydd presenoldeb Wi-Fi, ynghyd â dyfeisiau/systemau diwifr eraill. Ym mis Awst 2022 gwnaeth Uwch Dribiwnlys y Deyrnas Unedig gydnabod EHS plentyn fel nam a oedd yn bodloni'r profion yn y Ddeddf	Gweler yr ymateb uchod.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	<p>Cydraddoldeb a dyfarnodd Gynllun Addysg, Iechyd a Gofal. Mae'r dyfarniad hwn yn gosod cysail ac mae'n golygu bod yn rhaid i gyrff cyhoeddus ystyried y gwahaniaethu sy'n deillio o ddefnyddio Wi-Fi a thechnolegau diwifr eraill. Mae dyfyniad o'r gwrandawriad yn nodi: "The child's problem with electromagnetic radiation affects her life generally and limits her day-to-day activities—the Equality Act test. It applies at school, at home, and when she is out in the world. When at school, her problems with communication and making use of the computers are a direct result of the use of Wi-Fi in schools. [...] [The child's] symptoms were not unique to a school environment. But when they occurred in that environment, they arose from the school's choice of the medium for providing education. In those circumstances, some provision is required in order to render the education effective." (Dyfyniadau o Ddatganiad Canlyniad wedi'i Olygu Tachwedd 2021, Llys Tribiwnlys y Deyrnas Unedig.)</p>	
1 1	<p>Mae'n anodd ateb y cwestiwn hwn gan fy mod yn teimlo bod angen gwybodaeth fanylach am y cyfleoedd addysgol sydd ar gael i blant ac oedolion ifanc ag ADY.</p>	<p>Nodwyd. Mae'n anodd i bobl nad oes ganddynt brofiad bywyd i ateb y cwestiwn hwn</p> <p>Gweler y wybodaeth ar ein gwefan Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) - Cyngor Sir Ceredigion</p>
1 2	<p>Mae'r system addysg yn rhy fewnblyg. A heb ganolbwyntio ar chwalfa'r hinsawdd a'r angen i addysgu ein hieuenctid yn onest fel y gallant fod yn barod ar gyfer y</p>	<p>Fel rhan o'r cwricwlwm newydd i Gymru, mae 4 diben. Ffocws un o'r rhain yw datblygu dinasyddion moesegol a gwybodus Cymru a'r byd.</p>

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	trychineb y bydd eu bywydau yn ei weld	
1 3	Dylai pawb gael mynediad i addysg.	Cytunwyd.
1 4	Angen cyfeirio at ddisgyblion difreintiedig fan hyn (PYD / RADY*) hefyd er mwyn sicrhau eu bod nhw yn gallu llwyddo yn yr un modd â phlant sydd ddim mewn sefyllfa difreintiedig	Mae ein Strategaeth Amddifadedd a Thegwch yn strategaeth newydd ar gyfer ysgolion i gefnogi pobl ifanc sy'n profi amddifadedd. Fe'i cymeradwywyd gan y Cabinet ar 14/02/2023. Bydd adroddiad ar ei chynnydd yn cael ei gyflwyno i'r Ysgolion ac i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu bob blwyddyn.
1 5	Nid ydych yn sôn am gefnogi plant o deuluoedd incwm isel neu o gartrefi gofal. Dydw i wedi gweld dim byd am gefnogi pobl hŷn i fanteisio ar dechnoleg ddigidol felly dydw i ddim yn gwybod beth mae "parhau i gefnogi" yn ei olygu.	Gweler ymateb 14 uchod. Mae ein timau Gydol Oes a Llesiant yn cefnogi pobl yn eu cartrefi i ddefnyddio i-pads i ailymweld ag atgofion plentyndod, chwarae gemau rhyngweithiol, gwirio eu dyddiadau casglu gwastraff, gwneud cais am gredyd pensiwn, ac ati. Mae ein tîm Dysgu Oedolion - Dysgu Bro, hefyd yn cynnig sesiynau cyngor TG galw heibio a dosbarthiadau llythrennedd digidol. Mae'r rhain yn cael eu hysbysebu'n eang ond mae eich ymateb yn dangos bod angen i ni weithio ar hyrwyddo. Cysylltwch â'r Cyngor am fwy o wybodaeth.
1 6	Beth am 'greu amgylchedd diogel i'r rheini mewn addysg allu bod yn nhw eu hunain heb ofni gwawd'?	Cytunwyd. Mae gan bawb yr hawl i fod yn rhydd rhag gwahaniaethu, bwlio a chamdriniaeth mewn lleoliadau addysg.
1 7	Annog rhieni i addysgu eu plant a'u hunain i greu cymuned fwy cynhwysol a chefnogol o fewn y sefydliadau addysgol - annog plant i fod yn hyrwyddwyr / herio ymddygiad cas	Rydym yn cydweithio gyda rhieni mewn cyfarfodydd o ran ymddygiad heriol ac yn buddsoddi yn hyfforddiant Paul Dix, "When the Parents Change". Mae ein mentoriaid Dysgu a Sgiliau yn gweithio gyda myfyrwyr sydd angen cymorth i feithrin perthnasoedd cadarnhaol.

Gofynnwyd i aelodau Cyngor Ieuenctid Ceredigion sut y gallem wneud yn siŵr bod addysg yn deg ac yn ddiogel i bawb. Mae eu sylwadau a'n hymatebion ni isod.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
1 8	Mannau diogel	Bellach mae gan bob ysgol uwchradd 'Hafan', ystafell gartrefol yn yr ysgol y gall disgyblion gael mynediad iddi ar gyfer cymorth emosiynol ac ymarferol.
1 9	Ceisiwch gyfyngu ar stigma er mwyn osgoi bwlio, lle mwy diogel i roi gwybod am wahaniaethu	Mae'r Corff Llywodraethu yn cymeradwyo Polisi Gwrth-fwlio unigol yr ysgol sydd ar gael gan yr ysgol ar gais. Mae'r Pennaeth yn rhoi adroddiad bob tymor i'r Corff Llywodraethu am unrhyw achosion o fwlio.
2 0	Bod â lleoedd i roi gwybod am droseddau casineb	Byddwn yn parhau i weithio gyda Chymorth i Ddiodefwyr i sicrhau bod rhoi gwybod am droseddau casineb mewn lleoliadau addysgol yn flaenoriaeth (cam gweithredu 4.2)
2 1	Gwasanaethau trydydd parti i helpu gyda throseddau casineb a bwlio.	Gweler yr ymateb uchod.
2 2	Peidiwch â gadael i'r athro/athrawes fwlio myfyrwyr na'u haflonyddu.	Cytunwyd. Mae gan bawb yr hawl i fod yn rhydd rhag gwahaniaethu, bwlio a chamdriniaeth mewn lleoliadau addysg.
2 3	Sicrhewch ddiogelwch myfyrwyr lleiafrifol ac addysgwch fyfyrwyr ac athrawon ar faterion pwysig.	Dylai gwerthoedd parch, goddefgarwch a charedigrwydd fod yn rhan o gymunedau a diwylliannau ein hysgolion. Mae penaethiaid yn rhoi adroddiad am achosion o fwlio bob tymor. Anfonir yr adroddiadau ymlaen at Swyddog Amddiffyn Plant y Cyngor. Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cryfhau'r canllawiau ar fwlio sy'n gysylltiedig â rhagfarn. Byddant yn canolbwyntio'n arbennig ar ddigwyddiadau hiliol, Islamoffobaidd a gwrth-semitig. Mae cam gweithredu 5.3 yn ein cynllun yn ein hymrwymo i sicrhau bod canllawiau lleol yn adlewyrchu hyn.

24	Creu amgylchedd derbyniol, i addysgu am amrywiaeth a throseddau casineb mewn amgylchedd diogel.	Gweler ymateb 23 uchod.
25	Addysgu plant am ymddygiad derbyniol	<p>Mae polisiâu ymddygiad yn eu lle ym mhob ysgol, a rhennir y rhain gyda rhieni a disgyblion. Mae ysgolion yn cymryd rhan mewn diwrnodau cenedlaethol, er enghraifft, wythnos Gwrth-fwlio. Mae swyddogion heddlu ysgolion yn helpu i atgyfnerthu negeseuon o ymddygiad derbyniol.</p> <p>Mae'r cwricwlwm llesiant hefyd yn atgyfnerthu'r negeseuon hyn, gan addysgu disgyblion am berthnasoedd iach a gwneud penderfyniadau gwybodus.</p>
26	Hyfforddi athrawon	Mae athrawon dan hyfforddiant yn defnyddio adnoddau Mike Gershon i'w helpu i gefnogi dysgwyr difreintiedig. Maent yn cyfarfod â'n swyddog Gwledig ac Amddifadedd Disgyblion i ddysgu mwy am gefnogi disgyblion sy'n profi amddifadedd. Maen nhw hefyd yn cael sesiwn gyda staff y GIG i drafod anghenion iechyd meddwl disgyblion mewn ysgolion.
27	Cosbi y rhai sy'n bwlio a hyfforddi athrawon	<p>Gweler ymatebion 23 a 26 uchod.</p> <p>Mabwysiadwn ddull adferol o fynd i'r afael ag ymddygiad amhriodol a rhoddwn gyfle i ddisgyblion drafod eu gweithredoedd a chanlyniadau eu gweithredoedd.</p>
28	Dysgwch fyfyrwyr nad oes ganddynt ddim gwybodaeth am y pwnc hwn	Fel rhan o'r cwricwlwm newydd i Gymru, mae 4 diben. Ffocws un o'r rhain yw datblygu dinasyddion moesegol a gwybodus Cymru a'r byd.
29	Addysgwch blant am faterion cymdeithasol o oedran ifanc.	Gweler ymateb 28 uchod.
30	Addysgwch bobl yn ifanc	Gweler ymateb 28 uchod.

31	Cael toiledau unisex er mwyn fod ddim rhaid i pobl trawsrywiol ddefnyddio toiledau athrawon neu anabl.	Hyd nes y cyhoeddir canllawiau traws Llywodraeth Cymru byddwn yn diogelu ac yn parchu pob disgybl. Gall fod yn anodd darparu toiledau neillryw, yn enwedig mewn adeiladau hŷn. Trafodir pob achos yn unigol ac mae llais y disgybl yn hanfodol.
32	Ailstrwythurwch y ffordd y caiff gwersi eu haddysgu i fod yn fwy cynhwysol i bob myfyriwr.	Mae datblygu dysgwyr trwy'r cwricwlwm newydd yn ystyried cyfnod y disgybl ac nid ei oedran. Mae hyn yn golygu bod darpariaeth yn cael ei darparu ar lefel briodol i bob dysgwr, gan sicrhau bod gwaith yn cael ei wahaniaethu'n effeithiol. Mae hyn waeth beth fo'r pwnc.
33	Rhoi llai o flaenoriaeth i ddeallusrwydd academiaidd	Gweler 32 ymateb uchod.

4. Effaith ar y Gymraeg

Gofynnwyd i'r cyhoedd a oeddent yn teimlo y bydd ein Cynllun drafft 2024-28 yn cael effaith ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar statws y Gymraeg yn y gymuned. Mae eu hatebion a'n hymatebion ni isod.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
1	Ar y cyfan, dwi'n meddwl bydd yr effaith yn gadarnhaol, bydd yn creu rhagor o gyfleoedd ac yn annog pobl sy'n siarad Cymraeg i'w defnyddio, ac mae'n debyg yn annog y rheini sydd ddim yn ystyried dysgu.	Nodwyd.
2	Yn unol â fy sylw gwreiddiol - i ddangos hyn. Defnyddiwch gymorth iaith amgen.	Gwnaethom ddarparu dolen ar wahân i fersiwn Gymraeg o'r arolwg.
3	Dylem fod yn annog y defnydd o'r Gymraeg nid ei gorfodi.	Mae Safonau'r Gymraeg yn gosod dyletswydd gyfreithiol arnom i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Rhaid i ni gefnogi'r defnydd o'r Gymraeg a'i gwneud yn haws i bobl ddefnyddio'u Cymraeg yn eu bywydau bob dydd.
4	Bydd pobl yn siarad Cymraeg os ydyn nhw eisiau, nid oherwydd eich	Mae'n bwysig bod ein trigolion Cymraeg eu hiaith yn teimlo'n hyderus i

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	bod chi eisiau iddyn nhw wneud hynny.	ddefnyddio'r Gymraeg fel rhan o'u bywyd bob dydd. Mae ganddynt hawl i wneud hynny ym mhob math o sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol. Felly, fel Cyngor mae'n rhaid i'n gwasanaethau Cymraeg fod yn hygyrch, o safon uchel ac yn hawdd i'w defnyddio.
5	Weithiau rhoddir gormod o bwyslais ar y Gymraeg. Fel person di-Gymraeg yn y sir, dwi'n teimlo mewn lleiafrif weithiau a ddim yn teimlo fy mod wedi fy nghynnwys gyda llawer o bobl yn siarad Cymraeg o'm cwmpas. Mae Cymru yn wlad ddwyieithog; Cymro/Cymraes ydw i ond dydw i ddim yn siarad yr iaith. Rwy'n teimlo bod y Polisi Iaith Gymraeg yn gwahaniaethu yn fy erbyn weithiau.	Ein polisi yw gweithio'n ddwyieithog, gofyn i bobl beth yw eu dewis iaith a pharhau yn yr iaith honno. Os ydych wedi dweud wrthym mai Saesneg yw eich dewis iaith, dylid cofnodi hyn, a byddem yn parhau i ddarparu gwasanaeth trwy gyfrwng y Saesneg i chi.
6	Gormod o bwyslais ar y Gymraeg	Gweler yr ymatebion uchod.
7	Rwy'n hapus i unrhyw un sydd eisiau siarad Cymraeg i wneud hynny. Dydw i ddim yn hapus i bobl eraill gael eu gwneud i deimlo'n anghywir nad ydyn nhw'n siarad Cymraeg.	Nodwyd. Nid yw hyn yn rhywbeth y mae'r Cyngor yn ei gymeradwyo.
8	bydd yn sicrhau mynediad i aelodau yn eu dewis iaith	Cytunwyd.
9	Mae hwn yn her barhaus a bydd angen sicrhau fod popeth sy'n cael ei wneud yn ddwyieithog a bod y Gymraeg yn ymddangos yn gyntaf ar unrhyw ddull cyfathrebu	Cytunwyd. Nodir hyn yn Natganiad ein Polisi Iaith Gymraeg.
10	Mae angen i ni wneud y Gymraeg yn gyfle ac nid yn rhwystr - fel siaradwr Cymraeg fy hun rydym yn aml yn fwyaf beirniadol o lefel ein Cymraeg ein hunain ac yn ofni cael ein barnu gan eraill, fodd bynnag mae hyn yn rhwystro ymdrechion gwirioneddol i	Cytunwyd.

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	wella neu hyd yn oed ymgysylltu yn y lle cyntaf.	
11	<p>Nid yw'r ymateb hwn yn gysylltiedig â'r cwestiwn hwn. Ffurflen monitro cyfle cyfartal Rydych yn gofyn am wybodaeth am 'rywedd' - 'rhyw' yw'r nodwedd warchoddedig - bydd y wybodaeth y byddwch yn ei chasglu o'r cwestiwn hwn yn ddiystyr.</p> <p>Gallwch ofyn am ryw person ac mewn cwestiwn pellach, gofyn a yw'n ystyried ei hun yn 'drawsryweddol'. Yn y cynllun drafft rydych chi'n dweud yn eich pentref chwedlonol o 100 : "1 person y mae ei rywedd bellach yn wahanol i'r hyn ydoedd pan gawsant eu geni. Byddai'n well gan 8 o bobl beidio â dweud wrthy ch beth yw hunaniaeth eu rywedd." Nid oes neb yn cael ei eni â 'rhywedd'. Maent yn cael eu geni â rhyw - gwryw neu fenyw. Nid oes gan bawb 'hunaniaeth rywedd' - nid oes gennyf un: benyw yw fy rhyw. Nid yw llawer yn deall y syniad o hunaniaeth rywedd gan ei fod yn ffenomenon diweddar iawn ac nid yw llawer yn credu ynddo. Mae'r hawl i beidio â chredu mor ddilys â'r hawl i gredu mewn hunaniaeth rywedd. Mae'n bosibl nad yw'r 8 person hynny a wrthododd ddweud wrthy ch beth yw hunaniaeth eu rywedd ychwaith yn cyd-fynd â'r syniad o hunaniaeth rywedd, felly yn hytrach na thybio eu bod yn rhy swil i ddatgelu hunaniaeth eu rywedd a seilio elfennau o'ch Cynllun ar y rhagdybiaeth bod rhagor o unigolion trawsryweddol yn y sir nag a ddatganwyd yn swyddogol, gweithiwch ar y dybiaeth</p>	<p>Mae Adran 7 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yn dweud na ddylid gwahaniaethu yn eich erbyn oherwydd ailbennu rywedd. Mae ailbennu rywedd yn golygu cynnig i fynd trwy, mynd trwy neu fod wedi mynd trwy broses i ailbennu eich rhyw.</p> <p>Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn diffinio 'rhyw' fel un ai gwryw neu fenyw. O dan y Ddeddf, rhyw cyfreithlon person yw'r rhyw a gofnodwyd ar ei dystysgrif geni neu ei Dystysgrif Cydnabod Rhywedd.</p> <p>Rydym yn cytuno bod yr hawl i beidio â chredu mewn hunaniaeth rywedd mor ddilys â'r hawl i gredu ynddi, cyn belled nad yw hyn yn arwain at wahaniaethu, aflonyddu nac erledigaeth.</p> <p>Byddwn yn newid ein ffurflen monitro cydraddoldeb fel ei bod yn gofyn am 'ryw' person, ac mewn cwestiwn pellach yn gofyn am ei 'hunaniaeth rywedd'.</p>

	Sylwadau	Ymateb Cyngor Sir Ceredigion
	nad yw llawer o bobl yn credu yn y cysyniad.	

5. Casgliad

Rydym yn ddiolchgar iawn i bawb a ymatebodd i'n hymgyngoriad cyhoeddus. O ganlyniad i'r adborth byddwn yn:

- Diwygio cam gweithredu 3.1 i gynnwys 'pobl ifanc' yn y mesur llwyddiant.
- Darganfod mwy am Orsensitifrwydd Trydanol.
- Annog staff i fynd â blwch adborth dienw i ymgynghoriadau wyneb yn wyneb.
- Newid ein pecyn cymorth Ymgysylltu mewnol i gynnig rhagor o ffyrdd i bobl ddweud wrthym beth yw eu barn pan fyddwn yn ymgynghori â nhw.
- Diwygio camau gweithredu penodol o dan Amcan 4 i gynnwys y term 'profiad bywyd'.
- Newid ein ffurflen monitro cydraddoldeb fel ei bod yn gofyn am 'ryw' person, ac mewn cwestiwn pellach yn gofyn am eu 'hunaniaeth rhywedd'.

TECLYN ASESU EFFAITH INTEGREDIG (AEI)

Manylion y Cynnig

Teitl y Polisi / Cynnig / Menter	
Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ddrafft 2024-2028	
Maes Gwasanaeth	Enw'r swyddog sy'n cwblhau'r AEI
Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	Cathryn Morgan
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Cyfarwyddwr Strategol
Alun Williams	Barry Rees
Rhowch ddisgrifiad cryno o bwrpas y cynnig	
<p>Mae Dyletswydd Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i ni nodi ein Hamcanion Cydraddoldeb a'i adolygu bob pedair blynedd. Dyma ein pedwerydd Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Rhaid cyhoeddi'r amcanion diwygiedig ar gyfer 2024-28 a'r cynllun gweithredu cysylltiedig erbyn 31 Mawrth 2024.</p> <p>Rydym wedi adolygu ein Hamcanion Cydraddoldeb yng ngoleuni ymgysylltu ac ymchwil i'r sefyllfa bresennol o gydraddoldeb yng Ngheredigion. Ein casgliad yw bod ein hamcanion yn parhau i fod yn addas i'r diben ond, oherwydd natur newidiol cymdeithas a'r gwaith yr ydym wedi'i wneud hyd yn hyn, mae angen i ni ddiwygio'r camau y byddwn yn eu cymryd i gyflawni'r amcanion. Ein hamcanion cydraddoldeb diwygiedig yw:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bod yn Gyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol 2. Meithrin cysylltiadau da a mynd i'r afael â rhagfarn 3. Sicrhau Ymgysylltu a Chyfranogiad 4. Sicrhau Urddas, Parch a Mynediad at Wasanaethau 5. Darparu Addysg Deg a Chynhwysol 	
Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol? AWGRYM	
Pobl sy'n byw, yn gweithio, yn astudio ac yn ymweld â Cheredigion, gan gynnwys gweithlu'r Cyngor. Mae ffocws penodol ar bobl sy'n rhannu un neu fwy o'r nodweddion a ddiogelir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	
A yw'r rhai y bydd y cynnig yn effeithio arnynt wedi cael cyfle i wneud sylwadau arno?	

Ydynt. Ymgyrch ymgysylltu â'r cyhoedd, Haf 2023. Ymgyrch ymgynghori cyhoeddus, Gaeaf 2023. Rhoddwyd cyhoeddusrwydd eang i'r ymgyrchoedd, a thargedwyd hyrwyddiad ychwanegol at grwpiau o bobl sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir gan y Ddeddf Cydraddoldeb.

Adolygodd Gweithgor Cydraddoldeb Ceredigion ganfyddiadau'r ymgyrchoedd a chytunwyd ar ddrafft terfynol Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ceredigion 2024-28 ym mis Ionawr 2024.

Rheoli Fersiynau

Dylid defnyddio'r AEI yn ystod camau cyntaf y broses benderfynu, ac yna dylid ei fireinio drwy gydol y broses benderfynu. Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses hon fel y gallwn ddangos sut yr ydym wedi ystyried a chynnwys ystyriaethau o ran datblygu cynaliadwy, y Gymraeg a chydraddoldeb lle bynnag y bo modd.

Rhif y Fersiwn	Awdur	Cam yn y broses benderfynu <u>AWGRYM</u>	Dyddiad yr Ystyriwyd	Disgrifiad o unrhyw newidiadau a wnaed <u>AWGRYM</u>
1.0	Cathryn Morgan	Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu a Chabinet (i gymeradwyo'r cynllun ddrafft cyn ymgynghoriad cyhoeddus)	21/08/2023	
		Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu a Chabinet yn dilyn ymgynghoriad ar y cynllun ddrafft	12/02/2023	Cynhaliwyd yr asesiad hwn ar dempled newydd. Mae hyn wedi arwain at rai mân newidiadau i'r asesiad. Nid yw lefel yr effaith wedi newid.

Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor

Pa un o Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor y mae'r cynnig hwn yn mynd i'r afael ag ef a sut? Cliciwch yma i ddarllen crynodeb o'n [Strategaeth Gorfforaethol 2022-27](#)

Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth	Bydd y cynllun yn creu cyfleoedd swyddi newydd ar gyfer pobl ifanc fedrus, yn hyrwyddo cyfleoedd cyfartal mewn cyflogaeth ac yn datblygu prentisiaethau ymhellach yn y Sir.
---	---

Creu cymunedau gofalgar ac iach	Bydd y cynllun yn hyrwyddo'r Gymraeg yng Ngheredigion, yn annog ac yn galluogi plant a phobl ifanc anabl i fod yn gorfforol egniol, datblygu cyfleoedd cyfranogi ymhellach fel bod gan gymunedau lais, a datblygu nifer y rhaglenni allgyrsiol a gwyliau penodol, ac yn gyffredinol.
Darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a galluogi i bobl o bob oed ddysgu	Mae'r cynllun yn cynnwys camau i gyflawni'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg, i ddatblygu sgiliau arwain ein plant a'n pobl ifanc ac i wella darpariaeth addysgol a chanlyniadau i blant ag anghenion dysgu ychwanegol.
Creu cymunedau cynaliadwy sy'n fwy gwyrdd ac sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd	Mae'r cynllun yn adlewyrchu'r angen am fwy o dai fforddiadwy a phriodol a datrysiadau teithio cynaliadwy a fforddiadwy.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Lewyrchus

Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol a charbon isel lle mae gan bawb waith addas a lle nad oes tloidi.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am Gymru lewyrchus.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Bydd cyflawni'r cynllun hwn yn llwyddiannus yn cyfrannu'n gadarnhaol at y nod hwn. Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Bwriad Amcan Cydraddoldeb 1 yw bod yn gyflogwr cyfle cyfartal enghreifftiol. Bwriad Amcan Cydraddoldeb 5 yw darparu addysg deg a chynhwysol.

Mae Amcanion Cydraddoldeb 3 a 4 yn disgrifio'r camau y byddwn yn eu cymryd i ymgysylltu â phobl, a dysgu oddi wrthynt, ac i sicrhau y gall pobl gael mynediad at y gwasanaethau sydd eu hangen arnynt.

Os gwneir Amcanion 3 a 4 yn dda, y canlyniad fydd poblogaeth fedrus ac addysgedig sy'n gallu cyfrannu at Gymru lewyrchus.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Gydnerth

Cymdeithas lle mae bioamrywiaeth yn cael ei chynnal a'i gwella a lle mae ecosystemau yn iach ac yn gweithredu.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am Gymru gydnerth.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Nid yw ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cyfrannu'n uniongyrchol at Gymru gydnerth. Nid oes unrhyw effeithiau negyddol na chadarnhaol bwriadol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Nid yw'r cynllun yn cynnwys unrhyw gamau penodol i gefnogi Cymru gydnerth. Fodd bynnag, mae'n adlewyrchu'r angen am dai sy'n diwallu anghenion ein cymunedau ac am ddatrysiad teithio cynaliadwy a fforddiadwy (Amcan Cydraddoldeb 4).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Iachach

Cymdeithas lle mae pobl yn gwneud dewisiadau iach ac yn mwynhau iechyd corfforol a meddyliol da.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am Gymru Iachach.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Bydd cyflawni'r cynllun hwn yn llwyddiannus yn cyfrannu'n gadarnhaol at iechyd corfforol a meddyliol gwell i drigolion Ceredigion, yn enwedig trigolion sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir gan y Ddeddf Cydraddoldeb. Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn ymgysylltu â'n gweithlu; y mesur llwyddiant fydd canran ein gweithlu sy'n teimlo bod y Cyngor yn poeni am eu hiechyd a'u lles (Amcan Cydraddoldeb 1)

Byddwn yn ymuno â'r rhwydwaith Oed gyfeillgar ac yn diwallu anghenion ein poblogaeth sy'n heneiddio (Amcan Cydraddoldeb 2).

Byddwn yn cynnig cyfleoedd chwarae a gweithgaredd corfforol i blant a phobl ifanc anabl ac yn darparu tai sy'n diwallu anghenion ein cymunedau (Amcan Cydraddoldeb 4).

Byddwn yn cefnogi ysgolion i ddiweddarau eu polisïau gwrth-fwlio (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru sy'n Fwy Cyfartal

Cymdeithas lle mae gan bawb gyfle cyfartal beth bynnag fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau.

Mae'r adran hon yn hirach oherwydd gofynnir i chi asesu effaith eich cynnig ar bob grŵp sydd wedi'i ddiogelu gan **Ddeddf Cydraddoldeb 2010**.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am gydraddoldeb yng Nghymru.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hoedran? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Plant a Phobl Ifanc hyd at 18 oed	Cadarnhaol
Pobl 18-50	Cadarnhaol
Pobl hŷn 50+	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.

Nod y cynllun yw mynd i'r afael ag anghydraddoldeb cyfleoedd i bobl iau a phobl hŷn. Bydd rhai o'r camau gweithredu yn cael effaith gadarnhaol ar rieni ac ar bobl sydd o oedran gweithio (sy'n tueddu i syrthio i'r categorïau 18-50 oed). Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi hyn?

Byddwn yn hyrwyddo ein cynllun graddedigion ac yn datblygu profiad gwaith a chyfleoedd prentisiaeth (Amcan Cydraddoldeb 1).

Byddwn yn ymuno â'r rhwydwaith Oed Gyfeillgar ac yn cefnogi anghenion ein poblogaeth sy'n heneiddio (Amcan Cydraddoldeb 2).

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth pobl ifanc mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau (Amcan Cydraddoldeb 3).

Byddwn yn parhau i gefnogi pobl hŷn i fanteisio ar dechnolegau digidol (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hanabledd? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Amhariad ar y clyw	Cadarnhaol
Amhariad corfforol	Cadarnhaol
Amhariad ar y golwg	Cadarnhaol
Anabledd Dysgu	Cadarnhaol
Salwch hirdymor	Cadarnhaol
Iechyd Meddwl	Cadarnhaol
Arall	

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Nod y cynllun yw mynd i'r afael ag anghydraddoldeb cyfle a mynediad at wasanaethau i bobl sy'n anabl. Bydd hefyd yn mynd i'r afael â bwlio a throseddau casineb yn erbyn pobl anabl. Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn cynyddu amrywiaeth yn y gweithle (Amcan Cydraddoldeb 1)

Byddwn yn cefnogi Siarter Troseddau Casineb Cymorth i Ddiodefwyr ac yn monitro tensiynau cymunedol (Amcan Cydraddoldeb 2)

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth pobl anabl mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau (Amcan Cydraddoldeb 3).

Byddwn yn darparu cyfleoedd chwarae cynhwysol ac arbenigol, gweithgaredd corfforol a gofal plant i blant a phobl ifanc anabl. Byddwn yn ystyried anghenion pobl anabl wrth gynnal llwybrau troed a ymylon ffyrdd a phan fyddwn yn adolygu ein Strategaeth Toiledau. Byddwn yn gwella'r dulliau a ddefnyddiwn i gyfathrebu â'r cyhoedd, gan gynnwys darparu fersiynau print mawr, hawdd eu darllen a dogfennau testun plaen. Byddwn yn gwella hygyrchedd ein gwefan (Amcan Cydraddoldeb 4).

Byddwn yn gwella'r ddarpariaeth addysgol a'r canlyniadau i blant ag anghenion dysgu ychwanegol ac yn sicrhau bod polisïau gwrth-fwlio mewn ysgolion a lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddaraf LIC o'r canllawiau gwrth-fwlio. Byddwn yn sicrhau bod cyrff llywodraethu ysgolion yn cynrychioli amrywiaeth y disgyblion yn y lleoliad addysgol. Byddwn hefyd yn parhau i gefnogi pobl anabl i fanteisio ar dechnolegau digidol (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n drawsryweddol? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Menywod Traws	Cadarnhaol
Dynion Traws	Cadarnhaol
Pobl Anneuaidd	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Mae'r cynllun yn ymateb i gynllun gweithredu LHDTC+ Llywodraeth Cymru a'r anghenion a fynegir gan ein cymuned draws leol. Byddwn yn codi ymwybyddiaeth o faterion sy'n wynebu pobl sy'n drawsryweddol ac yn mynd i'r afael â bwlio a throseddau casineb. Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn adolygu polisïau AD a deunyddiau recriwtio fel eu bod yn adlewyrchu hunaniaethau amrywiol y gymuned yr ydym yn byw ynddi. Byddwn yn parhau i ddatblygu a chyflwyno ystod o hyfforddiant cydraddoldeb (Amcan Cydraddoldeb 1).

Byddwn yn cefnogi Siarter Troseddau Casineb Cymorth i Ddiodefwyr ac yn monitro tensiynau cymunedol (Amcan Cydraddoldeb 2)

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth pobl LHDTC+ mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau a byddwn yn sefydlu fforwm rhanddeiliaid LHDTC+ (Amcan Cydraddoldeb 3).

Byddwn yn adolygu ein Strategaeth Toiledau fel ei bod yn adlewyrchu anghenion ein poblogaeth newidiol (Amcan Cydraddoldeb 4).

Byddwn yn mabwysiadu ac yn gweithredu canllawiau traws cenedlaethol Llywodraeth Cymru ac yn sicrhau bod polisïau gwrth-fwlio mewn ysgolion a

lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddaraf LIC o'r canllawiau gwrth-fwlio (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Pobl Ddeurywiol	Cadarnhaol
Dynion hoyw	Cadarnhaol
Menywod hoyw / lesbiaid	Cadarnhaol
Pobl Heterorywiol	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Mae'r cynllun yn ymateb i gynllun gweithredu LHDTC+ Llywodraeth Cymru a'r anghenion a fynegwyd gan bobl LHDTC+ lleol. Byddwn yn codi ymwybyddiaeth o faterion sy'n wynebu pobl â chyfeiriadedd rhywiol gwahanol ac yn mynd i'r afael â bwlio a throseddau casineb. Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn cyhoeddi adroddiad cydraddoldeb y gweithlu blynyddol ac yn gweithredu i annog cynrychiolaeth gymesur yn ein gweithlu. Byddwn yn parhau i ddatblygu a chyflwyno ystod o hyfforddiant cydraddoldeb (Amcan Cydraddoldeb 1).

Byddwn yn cefnogi Siarter Troseddau Casineb Cymorth i Ddiodefwyr ac yn monitro tensiynau cymunedol (Amcan Cydraddoldeb 2)

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth pobl LHDTC+ mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau a byddwn yn sefydlu fforwm rhanddeiliaid LHDTC+ (Amcan Cydraddoldeb 3).

Byddwn yn gweithio tuag at sicrhau bod cyrff llywodraethu ysgolion yn cynrychioli amrywiaeth y disgyblion yn y lleoliad addysg ac yn sicrhau bod polisiâu gwrth-fwlio mewn ysgolion a lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddaraf LIC o'r canllawiau gwrth-fwlio (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Ydych chi'n meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n briod neu mewn partneriaeth sifil? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Pobl sy'n briod	Dim/Fawr Ddim
Pobl mewn partneriaeth sifil	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Ni fydd y cynllun yn arwain at effaith sylweddol ar y garfan hon.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Nid oes unrhyw gamau gweithredu yn y cynllun a fydd yn cael effaith negyddol neu gadarnhaol sylweddol ar y grŵp hwn o bobl.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

A ydych chi'n meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n feichiog neu ar absenoldeb mamolaeth? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Beichiogrwydd	Dim/Fawr Ddim
Mamolaeth	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Ni fydd y cynllun yn arwain at effaith sylweddol ar y garfan hon.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Nid oes unrhyw gamau gweithredu yn y cynllun a fydd yn cael effaith negyddol neu gadarnhaol sylweddol ar y grŵp hwn o bobl.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

A ydych yn meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu tarddiad ethnig? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	Cadarnhaol
Du / Affricanaidd / Caribiaidd / Du Prydeinig	Cadarnhaol
Grwpiau Ethnig Cymysg/ Aml-ethnig	Cadarnhaol
Gwyn	Cadarnhaol
Grwpiau ethnig eraill	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Mae'r cynllun yn ymateb i gynllun gweithredu Cymru Gwrth-hiliol Llywodraeth Cymru a'r anghenion a fynegwyd gan bobl leol sydd â chefnidiroedd ethnig amrywiol. Ein nod yw codi ymwybyddiaeth ddiwylliannol, cynyddu amrywiaeth yn y gweithle a mynd i'r afael â bwlio a throseddau casineb.

Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn cymryd camau i annog cynrychiolaeth gymesur yn ein gweithlu. Byddwn yn parhau i ddatblygu a chyflwyno ystod o hyfforddiant ymwybyddiaeth ddiwylliannol a chydraddoldeb (Amcan Cydraddoldeb 1)

Byddwn yn gweithredu ein hymrwymiad i Siarter Troseddau Casineb Cymorth i Ddiodefwyr. Byddwn yn sicrhau bod casgliadau perthnasol yn dathlu amrywiaeth ac yn annog ymgysylltu â gwrth-hiliol. Byddwn yn monitro tensiynau cymunedol. Byddwn yn cyflwyno ymgyrch cyfryngau blynyddol i hyrwyddo ymwybyddiaeth a dathlu amrywiaeth (Amcan Cydraddoldeb 2)

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth pobl o gefnidoedd du a lleiafrifoedd ethnig mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau a byddwn yn sefydlu fforwm rhanddeiliaid BAME (Amcan Cydraddoldeb 3).

Byddwn yn sicrhau bod cyrff llywodraethu ysgolion yn cynrychioli amrywiaeth y disgyblion yn y lleoliad addysg. Byddwn yn sicrhau bod polisiâu gwrth-fwlio mewn ysgolion a lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddaraf LIC o'r canllawiau gwrth-fwlio, 'Hawliau, Parch, Cydraddoldeb.' (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol grefyddau, credoau neu ddim cred? ([Cliciwch yma](#) am wybodaeth)

Bwdhaidd	Cadarnhaol
Cristion	Cadarnhaol
Hindŵaidd	Cadarnhaol
Dyneiddiwr	Cadarnhaol
Iddewig	Cadarnhaol
Mwslim	Cadarnhaol
Sikh	Cadarnhaol
Pobl heb gred	Dim/Fawr Ddim
Eraill	

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Gall fod cysylltiadau cryf rhwng ethnigrwydd a chrefydd. Nod y cynllun yw mynd i'r afael ag anghydraddoldebau, troseddau casineb a bwlio a wynebir gan bobl o wahanol grwpiau ethnig. Mae hyn yn debygol o gael effaith gadarnhaol anfwriadol ar rai pobl â gwahanol grefyddau.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Cynyddodd nifer y troseddau casineb a gofnodwyd gan yr heddlu yr adroddwyd eu bod wedi'u hysgogi gan grefydd 51% rhwng 2020-21 a 2021-22.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar ddynion neu fenywod? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Dynion	Negyddol
Menywod	Cadarnhaol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Ar hyn o bryd mae mwy o fenywod mewn swyddi ar gyflogau is a mwy o ddynion mewn swyddi â chyflogau uwch yn ein gweithlu. Rydym am sicrhau cymysgedd mwy cyfartal o ddynion a menywod mewn swyddi gradd is ac uwch. Bydd hyn yn cael effaith negyddol ar ddynion ac yn un cadarnhaol ar fenywod.

Rydym am gynyddu cynrychiolaeth menywod mewn gwleidyddiaeth leol, bydd hyn hefyd yn cael effaith negyddol ar ddynion.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn cymryd camau i annog cymysgedd mwy cyfartal o ddynion a menywod mewn swyddi gradd is a graddfa uwch (Amcan Cydraddoldeb 1).

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth menywod mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau (Amcan Cydraddoldeb 3).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Rhaid derbyn yr effaith negyddol ar ddynion os ydym am sicrhau cydraddoldeb rhywiol.

A ydych yn credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl o Gymuned y Lluoedd Arfog? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Aelodau o'r Lluoedd Arfog	Dim/Fawr Ddim
----------------------------------	---------------

Cyn-filwyr	Dim/Fawr Ddim
Gwŷr/gwragedd	Dim/Fawr Ddim
Plant	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Nid yw'r cynllun yn cynnwys unrhyw gamau penodol a fydd yn cael effaith gadarnhaol neu'n negyddol ar y garfan hon. Fodd bynnag, roedd ymatebwyr i'n hymgyngoriad cyhoeddus yn cynnwys canran fwy o bobl o gymuned y lluoedd arfog nag sydd wedi'u cynnwys yn y boblogaeth gyffredinol. Ar y cyfan roedd pobl a atebodd yr ymgynghoriad yn hapus gyda chynnwys y cynllun ac yn teimlo y bydd y camau gweithredu yn ein helpu i gyflawni ein Hamcanion Cydraddoldeb.	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	
Cyn-filwyr a ymatebodd i'r ymgynghoriad ar y cynllun = 10% Cyn-filwyr sy'n byw yng Ngheredigion (Cyfrifiad 2021) = 3% Pobl a gytunodd fod ein hamcanion cydraddoldeb yn rhai cywir = 94% Pobl a gredai y byddai'r camau gweithredu yn cyflawni'r Amcanion Cydraddoldeb = 83%	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?	
Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.	

Dyletswydd economaidd-gymdeithasol

Mae anfantais economaidd-gymdeithasol yn golygu byw ar incwm isel o'i gymharu ag eraill yng Nghymru, gydag ychydig neu ddim cyfoeth cronedig, sy'n ei gwneud hi'n anoddach cael gafael ar nwyddau a gwasanaethau sylfaenol.

Mae cefndir teuluol neu lle mae person yn cael ei eni yn dal i effeithio ar ei fywyd. Er enghraifft, mae plentyn o deulu cyfoethog yn aml yn gwneud yn well yn yr ysgol na phlentyn o deulu tlawd, hyd yn oed os yw'r plentyn tlotach yn fwy naturiol academaidd. Gelwir hyn weithiau yn anghydraddoldeb economaidd-gymdeithasol.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol?	Cadarnhaol
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
Nod y cynllun yw mynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldebau canlyniadau ar gyfer pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig penodol, gan gynnwys menywod, pobl anabl, pobl LHDTTC+, rhai grwpiau lleiafrifoedd ethnig a phlant. <i>The Equality and Human Rights Monitor: Is Wales Fairer? (2023)</i>	

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi'r farn hon?

Byddwn yn cymryd camau i annog cymysgedd mwy cyfartal o ddynion a menywod mewn swyddi gradd is a graddfa uwch ac i annog cynrychiolaeth gymesur yn ein gweithlu. Byddwn yn hyrwyddo ein cynllun i raddedigion ac yn datblygu dull cydgysylltiedig o gael profiad gwaith a chyfleoedd prentisiaeth (Amcan Cydraddoldeb 1)

Byddwn yn cynyddu cynrychiolaeth mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau, yn enwedig gan bobl ifanc, menywod, pobl anabl, pobl LHDTTC+ a phobl o gefndiroedd du a lleiafrifoedd ethnig. Byddwn yn darparu tai sy'n diwallu anghenion ein cymunedau (Amcan Cydraddoldeb 4)

Byddwn yn sicrhau bod polisïau gwrth-fwlio mewn ysgolion a lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddaraf LIC o'r canllawiau gwrth-fwlio, 'Hawliau, Parch, Cydraddoldeb. Byddwn yn gwella darpariaeth addysgol a chanlyniadau i blant ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) ac yn lleihau'r bwlch cyrhaeddiad rhwng plant heb ADY a'r rhai ag ADY (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru o Gymunedau Cydlynus

Cymdeithas gyda chymunedau deniadol, hyfyw, diogel, sydd â chysylltiadau da

Cliciwch [yma](#) i weld gwybodaeth am gymunedau cydlynus.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. [AWGRYM](#)

Bydd cyflawni'r cynllun hwn yn llwyddiannus yn cyfrannu'n gadarnhaol at y nod hwn. Y canlyniadau disgwyliedig yw bod pobl o gefndiroedd gwahanol yn trin ei gilydd gyda pharch ac ystyriaeth, bod pobl yn ei chael hi'n haws cael mynediad at wasanaethau a bod mwy o bobl yn teimlo y gallant ddylanwadu ar benderfyniadau lleol. Nod y cynllun yw lleihau teimladau o unigrwydd ac arwahanrwydd a chynyddu cynhwysiant digidol. Byddwn hefyd yn mynd i'r afael â digartrefedd.

Ni nodwyd unrhyw effeithiau negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn parhau i ddatblygu a chyflwyno ystod o hyfforddiant ymwybyddiaeth ddiwylliannol a chydraddoldeb (Canlyniad Cydraddoldeb 1).

Byddwn yn gweithredu ein hymrwymiad i Siarter Troseddau Casineb Cymorth i Ddiodefwyr. Byddwn yn monitro tensiynau cymunedol. Byddwn yn cyflwyno ymgyrch cyfryngau flynyddol i hyrwyddo ymwybyddiaeth, dathlu amrywiaeth, a choffáu digwyddiadau hanesyddol perthnasol (Canlyniad Cydraddoldeb 2).

Byddwn yn gweithio i gynyddu cynrychiolaeth mewn gwleidyddiaeth leol a gwneud penderfyniadau. Byddwn yn datblygu fforymau rhanddeiliaid i ddeall profiad byw pobl sy'n profi anghydraddoldebau yn well. Byddwn yn gwella'r ffordd yr ydym yn rhoi adborth i'r rhai sydd wedi cymryd rhan yn ein hymgyrchoedd ymgysylltu ac ymgynghori (Canlyniad Cydraddoldeb 3).

Byddwn yn gweithio tuag at gyflawni sgôr AAA ar gyfer ein gwefan. Byddwn yn parhau i ddatblygu'r dulliau a ddefnyddiwn i gyfathrebu â'r cyhoedd. Byddwn yn darparu tai sy'n diwallu anghenion ein cymunedau. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu atebion teithio cynaliadwy a fforddiadwy. (Canlyniad Cydraddoldeb 4).

Byddwn yn sicrhau bod polisïau gwrth-fwlio mewn ysgolion a lleoliadau addysg yn adlewyrchu fersiwn ddiweddaraf LIC o'r canllawiau gwrth-fwlio, 'Hawliau, Parch, Cydraddoldeb. Byddwn yn parhau i gefnogi pobl hŷn a phobl anabl i fanteisio ar dechnolegau digidol (Canlyniad Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn amddiffyn diwylliant, treftadaeth a'r iaith Gymraeg ac sy'n annog pobl i gymryd rhan yn y celfyddydau, chwaraeon a hamdden.

Cliciwch [yma](#) i ddarllen gwybodaeth am ddiwylliant a'r iaith Gymraeg

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.

Bydd cyflawni'r cynllun hwn yn llwyddiannus yn cyfrannu'n gadarnhaol at y nod hwn. Y canlyniadau a ragwelir yw y bydd mwy o blant a phobl ifanc yn cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol, y bydd ein diwylliant a'n treftadaeth leol yn cael eu gwella drwy sicrhau bod casgliadau perthnasol yn dathlu amrywiaeth ac y bydd mwy o bobl yn teimlo eu bod yn cael eu hannog i ddysgu a defnyddio'r Gymraeg.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Byddwn yn sicrhau bod casgliadau perthnasol yn dathlu amrywiaeth (Amcan Cydraddoldeb 2).

Byddwn yn parhau i hyrwyddo ein cyfleoedd gwaith yn weithredol i ddatblygu'r Gymraeg ac i gefnogi ein diwylliant dwyieithog. Byddwn yn parhau i gynnig cyfleoedd chwarae a gweithgaredd corfforol cynhwysol ac arbenigol i blant a phobl ifanc anabl. Byddwn yn sicrhau bod egwyddorion Safonau'r Gymraeg yn sail i'r ffordd y mae'r Cyngor yn darparu ei wasanaethau i'r cyhoedd, fel bod defnyddwyr gwasanaeth yn gallu cael mynediad at wasanaethau yn naturiol yn y Gymraeg, pe baent yn dewis gwneud hynny (Amcan Cydraddoldeb 4).

Byddwn yn gweithredu ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-32 (Amcan Cydraddoldeb 5).

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Gan gyfeirio at y canlynol, a ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar y Gymraeg?

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth

Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg	Cadarnhaol
Trin y Gymraeg, dim llai ffafriol na'r Saesneg	Cadarnhaol

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi'r safbwynt hwn?

Mae'r cynllun yn cynnwys camau i hyrwyddo ein cyfleoedd gwaith i ddatblygu'r Gymraeg, i sicrhau bod defnyddwyr gwasanaeth yn gallu cael mynediad at wasanaethau yn y Gymraeg ac i weithredu ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-32.

Bydd y cynllun a'r adroddiadau blynyddol yn cael eu cyhoeddi yn Gymraeg ac yn Saesneg. Mae gwasanaethau'r cyngor yn cael eu darparu'n ddwyieithog. Cynigir cyfieithu ar y pryd mewn cyfarfodydd ar gais.

Pa gamau y gallwch eu cymryd i gynyddu'r effaith gadarnhaol neu liniaru unrhyw effaith negyddol ar y Gymraeg?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

**Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
Cymdeithas sy'n ystyried sut y gallai ein gweithredoedd effeithio ar wledydd a phobl eraill ledled y byd.**

Cliciwch [yma](#) i ddarllen am gyfrifoldeb byd-eang.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. [AWGRYM](#)

Nid yw'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cyfrannu'n uniongyrchol at Gymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Nid yw'r cynllun yn cynnwys unrhyw gamau gweithredu penodol. Fodd bynnag, drwy feithrin cysylltiadau da ac adeiladu cydlyniant cymunedol, bydd gan gymunedau fwy o gysylltedd ac o bosibl gwell dealltwriaeth o ddinasyddiaeth fyd-eang.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod?

Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.

Cryfhau'r Cynnig

Os ydych wedi nodi unrhyw effeithiau negyddol yn yr adrannau uchod, rhowch fanylion am unrhyw newidiadau a chamau gweithredu ymarferol a allai helpu i ddileu neu leihau'r effeithiau negyddol.

Beth fyddwch chi'n ei wneud?	Pryd?	Pwy sy'n gyfrifol?	Cynnydd
Byddwn yn cyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2024-28 ac yn monitro cynnydd y mesurau llwyddiant.	2024-28	Gweithgor Cydraddoldeb Ceredigion	
Os na chymerir camau i ddileu neu liniaru effeithiau negyddol, a fyddech cystal â chyfiawnhau pam. <i>(Os ydych wedi nodi unrhyw wahaniaethu anghyfreithlon yna mae'n rhaid newid neu ddiwygio'r cynnig.)</i>			
Ein nod yw gweld mwy o fenywod mewn swyddi gradd uwch a chynyddu'r gynrychiolaeth o fenywod mewn gwleidyddiaeth leol. Bydd hyn yn cael effaith negyddol ar ddynion. Rhaid derbyn hyn os ydym am sicrhau cydraddoldeb rhywiol.			
Sut fyddwch chi'n monitro effaith ac effeithiolrwydd y cynnig?			
Mae ein Gweithgor Cydraddoldeb yn gyfrifol am ddatblygu, monitro ac adolygu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol hwn. Pwrpas y Grŵp yw ystyried sut y gall y Cyngor gyfrannu at gymdeithas decach drwy hyrwyddo cydraddoldeb a pherthynas dda mewn gweithgareddau o ddydd i ddydd.			
Mae'r grŵp yn cyfarfod dair gwaith y flwyddyn ac yn darparu adroddiadau cynnydd blynyddol i Bwyllgor Trosolwg a Chraffu y Cyngor ac i'r Cabinet.			

Bydd adroddiadau cynnydd blynyddol ar gael i'r cyhoedd drwy wefan y Cyngor. Gellir gofyn am gopiau papur os oes angen.

Egwyddor Datblygu Cynaliadwy: 5 Ffordd o Weithio

Disgrifiwch isod sut rydych wedi gweithredu'r pum ffordd o weithio yn unol ag egwyddor datblygu cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

<p>Hirdymor Sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr ac anghenion tymor hir a'r angen i gynllunio ar gyfer y dyfodol</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Mae hwn yn gynllun pedair blynedd sy'n adeiladu ar gynlluniau blaenorol. Gellir trosglwyddo materion cydraddoldeb hirdymor o un cynllun pedair blynedd i'r nesaf. Mae hyn yn ein galluogi i fynd i'r afael ag anghenion tymor hwy a chynllunio ar gyfer y dyfodol.</p>
<p>Cydweithio Cydweithio â phartneriaid eraill i gyflawni canlyniadau</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Mae llawer o gyfleoedd i gydweithio ag eraill er mwyn cyflawni'r cynllun. Er enghraifft, bydd y cynllun newydd i raddedigion yn gofyn am gydweithio â phrifysgolion; byddwn yn gweithio gyda Chymorth i Ddioddefwyr i weithredu'r Nod Ymddiriedolaeth Troseddau Casineb a byddwn yn gweithio gyda'r tîm Cydlyniant Cymunedol Rhanbarthol ar ystod o weithredoedd.</p>
<p>Cynnwys Cynnwys pobl sydd â buddiant a gofyn am eu barn</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Cynhaliwyd ymgyrch ymgysylltu ranbarthol i gasglu adborth cychwynnol ar gyflwr cydraddoldeb yn ardal Dyfed Powys. Anfonwyd y Cynllun ddrafft i'w ymgynghori'n gyhoeddus yng Ngaeaf 2023.</p> <p>Mae'r cynllun Cydraddoldeb ei hun yn cynnwys camau gweithredu i weithio mwy gyda grwpiau o randdeiliaid o grwpiau lleiafrifol penodedig ac i wella'r ffordd yr ydym yn rhoi adborth i'r rhai sydd wedi cymryd rhan yn ein hymgyrchoedd Ymgysylltu ac ymgynghori.</p>
<p>Atal Darparu adnoddau i atal problemau rhag codi neu waethygu</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Datblygwyd y cynllun o ganlyniad i'n hymgysylltiad a'n hymchwil i'r sefyllfa bresennol o gydraddoldeb yng Ngheredigion. Nod y cynllun yw cydlynu ein hadnoddau i nodi a mynd i'r afael ag achosion sylfaenol anghydraddoldeb.</p>

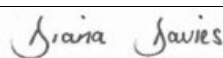
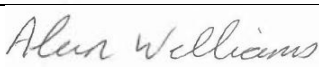
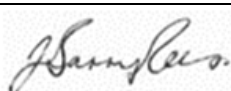
<p>Integreiddio Ystyried effaith eich cynnig ar bedwar piler llesiant (cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a'r amgylchedd), amcanion cyrff cyhoeddus eraill ac ar draws meysydd gwasanaeth yn y Cyngor.</p> <p>AWGRYM</p>	<p>Mae'r gweithgor Cydraddoldeb yn cynnwys cynrychiolwyr o ystod o Wasanaethau'r Cyngor. Mae hyn yn ein helpu i ystyried rhyng-ddibyniaethau a thensiynau posibl rhwng gwasanaethau a'r pedair piler llesiant.</p>
--	--

Risg

Crynowch y risg sy'n gysylltiedig â'r cynnig.

	1	2	3	4	5
Meini prawf asesu effaith	Isel iawn	Isel	Canolig	Uchel	Uchel iawn
Meini prawf asesu tebygolrwydd	Annhebygol o ddigwydd	Llai tebygol o ddigwydd	Yr un mor debygol o ddigwydd ag o beidio digwydd	Mwy tebygol o ddigwydd	Tebygol o ddigwydd
Disgrifiad o'r risg	Effaith (difrifoldeb)		Tebygolrwydd (y gallu i gyflawni)	Sgôr (Effaith x Tebygolrwydd)	
Methu cydymffurfio â'r Ddeddf Cydraddoldeb	5		1	5	

Cymeradwyo

Swydd	Enw	Llofnod	Dyddiad
Rheolwr Corfforaethol	Diana Davies		13/02/2024
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Alun Williams		13/02/2024
Cyfarwyddwr Corfforaethol	Barry Rees		13/02/2024
Deiliad y Portffolio	Cllr Catrin MS Davies	Catrin Davies	13/02/2024